

**Universitat de les
Illes Balears**

MEMÒRIA DEL TREBALL DE FI DE GRAU

Utilització del Programa Palic com a ajuda pels alumnes amb dificultats d'aprenentatge relacionades amb el llenguatge i incorporació tardana.

Yaiza Pato Rigo
Grau d'Educació Primària

Any acadèmic 2021-22

DNI de l'alumne: 43216009K

Treball tutelat per Daniel Adrover Roig
Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació

S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació

Autor		Tutor	
Sí	No	Sí	No
☒	☐	☐	☐

Paraules clau del treball:

Programa Palic, grups homogenis i heterogenis, Incorporació Tardana, dificultats de llenguatge

ÍNDEX

1. Resum.....	3
2. Justificació.....	4
3. Introducció.....	5
4. Objectius.....	10
5. Mètode.....	11
a. Participants i fonts de consulta	
b. Eines	
c. Procediment	
6. Resultats.....	13
7. Discussió.....	36
8. Conclusió.....	44
9. Referències bibliogràfiques.....	45
10. Annexes.....	47

1. Resum

D'acord amb les necessitats educatives dels centres motivades pels moviments migratoris, trobem cada vegada més alumnes d'Incorporació Tardana a més d'altres amb dificultats de llenguatge. Considerant que els infants adquireixen el llenguatge i el desenvolupen al cicle d'Educació Infantil, és necessari proposar un programa que doni resposta a tot el cicle educatiu a aquestes necessitats, com pot ser el PALIC. Hem de tenir en compte que aquest requereix de flexibilització en l'organització del grup-classe i que, a nivells com el de primària, resulta beneficiós fer grups homogenis per treballar els mateixos conceptes.

Paraules clau: Programa Palic, grups homogenis i heterogenis, Incorporació Tardana, dificultats de llenguatge.

Abstract

According to the educational needs of the centers motivated by migratory movements, we find more and more students of Late Incorporation (LI) in addition to others with language difficulties. Considering that children acquire language and develop it in the cycle of Early Childhood Education, it is necessary to propose a program that responds to these needs throughout the educational cycle, such as the PALIC. We must keep in mind that this requires flexibility in the organization of the class group and that, at levels such as primary school, it is beneficial to make homogeneous groups to work on the same concepts.

Keywords: Palic program, homogeneous and heterogeneous groups, Late Incorporation, language difficulties.

2. Justificació

Aquest treball sorgeix de la necessitat d'explorar si l'aplicació del Programa PALIC (Programa d'Acolliment Lingüístic i Cultural) pot ser una eina que serveix per millorar les capacitats lingüístiques tant dels alumnes amb necessitats com dels nouvinguts o alumnes NESE amb Incorporació Tardana (IT). La decisió de realitzar aquest treball ve donada perquè durant els meus anys d'escolarització obligatòria i universitària he pogut observar que hi ha diverses maneres de donar suport, i que el llenguatge queda com una competència que han de treballar els infants des de casa i sortint de l'aula ordinària. Sempre he tingut un gran interès pel desenvolupament del llenguatge i la manera en què es treballa a les aules ha de ser adequada per brindar la igualtat d'oportunitats a tots els alumnes. El llenguatge no és només competencial, sinó que permet el desenvolupament social i afectiu de les persones i forma part del bagatge terapèutic, per la qual cosa, és una habilitat imprescindible.

Com hem dit, el llenguatge és una habilitat imprescindible pel desenvolupament cognitiu, social i afectiu de les persones. Dins les aules és una competència transversal, ja que usem el llenguatge en totes les àrees, per la qual cosa i afegint el moviment poblacional de migració actual, podem veure que hi ha una necessitat que s'ha de cobrir: donar suport en l'aprenentatge del llenguatge als nouvinguts i atendre les necessitats educatives causades per alguna dificultat associades a les àrees del llenguatge: pragmàtica, fonètica, sintaxi i morfologia. En aquest àmbit sorgeix el programa PALIC (Programa d'Acolliment Lingüístic i Cultural). Hesíode va dir "La educación ayuda a la persona a aprender a ser lo que es capaz de ser", per això tots tenim dret a una educació que sigui de qualitat, que permet fomentar les nostres fortaleces i millorar les nostres debilitats, però sense centrar-se en les limitacions que pugui tenir. D'aquesta manera hem de plantejar si l'educació inclusiva i l'actuació inclusiva és la solució per a tot, ja que hi ha estudis que demostren que fer feina en grups homogenis resulta més efectiu en alguns casos i, en aquest punt, és on situem el Programa PALIC.

3. Introducció

En l'actualitat, la figura del mestre d'Audició i Llenguatge (AL) és present i una realitat als centres educatius, ja que l'existència de les dificultats associades al llenguatge i que són considerats com a infants amb necessitats específiques de suport educatiu ha sofert un augment a les aules a causa de la importància que s'ha anat donant de forma progressiva a l'atenció individualitzada a l'infant i les seves característiques personals en l'aprenentatge.

Actualment, l'atenció per part del mestre d'Audició i Llenguatge en el marc escolar, és una realitat habitual en els nostres centres educatius, per la situació existent d'alumnes que presenten dificultats associades al llenguatge i que són considerats com a infants amb necessitats específiques de suport educatiu. Amb relació a aquest tema, són molts els estudis que confirmen l'augment de prevalença d'aquestes dificultats al llarg de l'escolarització del nin (Acosta, 2004) i que, a més, tenen un component molt clarament afectat, la interacció social (tant amb famílies, adults i entre iguals). Aquesta variable s'ha deixat de costat en moltes ocasions a l'hora d'explicar tant l'aparició i desenvolupament del llenguatge com les seves alteracions.

Per tant, és imprescindible considerar que el desenvolupament i adquisició del llenguatge dels infants és conseqüència d'aquests intercanvis comunicatius i lingüístics que es donen en els contextos naturals entre el nin i l'adult (Bruner, 1983). En conseqüència, moltes investigacions s'han centrat en la influència que té l'adult sobre el llenguatge dels infants i al mateix temps, com afecta en l'evolució de les seves dificultats. Així, és molt important que el mestre d'AL tingui present tots els agents implicats com els docents, equips, companys i familiars dins la tasca educativa i també com a facilitadors de la comunicació dins i fora de l'escola (Acosta i Moreno, 1999). Atesa aquesta comparació actual entre diferents tipus d'intervencions i la seva eficàcia, també cal considerar la cooperació entre els diferents entorns infantils, ja que és fonamental que la família pugui garantir la continuïtat i la generalització del progrés, logopeda o professor d'audició i llenguatge (Generalitat de Catalunya; Departament d'Educació, 2004). D'aquesta manera, és rellevant tenir clar quines són les funcions de l'AL. Així, cal mencionar l'àmbit escolar i les funcions de l'equip de suport, equip on s'inscriu la figura del mestre d'AL. Aquest, ha de donar resposta a les necessitats educatives que presenten els alumnes per ajudar en les dificultats que pugui presentar en el llenguatge, la comunicació oral i escrita i la parla.

La figura del mestre d'AL ha evolucionat d'ençà que es va instaurar el model inclusiu a les escoles. Aquest model es basa en:

- a. Els conceptes de diferència i diversitat.
- b. Del dèficit al context, per tal de centrar l'atenció en el context i les seves característiques.
- c. Els suports, entesos com a elements naturals per permetre que cada persona pugui fer millor i més fàcilment allò que ja podia fer i permetre que puguin fer coses que sense ells seria impossible.

Per fer això possible s'han de complir 3 principis:

1. Presència: els alumnes han d'estar presents en l'escola i a l'aula.
2. Participació: tots participen en totes les activitats, experiències i situacions.
3. Progrés, és a dir, valorar l'evolució dels propis aprenentatges de cada infant tenint en consideració el seu bagatge.

Cal dir que es requereix d'un model de suport coherent amb l'escola inclusiva que té 3 premisses fonamentals (Muntaner, 2009):

- Suport des del diàleg, la reflexió i la consecució d'un clima positiu i de confiança.
- Participació activa en la cultura i implicació en les activitats i àmbits generals de l'escola.
- Els suports són col·laboradors que aporten coneixements i experiències per cercar solucions alternatives.

Un dels canvis que més es pot veure és el de paradigma, ja que passa de ser un especialista terapèutic a un suport educatiu en la funció de l'AL. D'aquesta forma, l'objectiu general d'aquest model d'intervenció, segons Luque i Carrión (2014, p.70) "consistiria en la prevenció, avaluació i seguiment dels trastorns de la comunicació i del llenguatge en contextos naturals", per la qual cosa s'han de tenir en consideració 3 dimensions:

1. Conceptualització de la comunicació i el llenguatge:
 - a. Les alteracions s'entenen com a dificultats contextuals.
 - b. Pràctiques educatives i didàctiques que aprofiten la diversitat.
 - c. La intervenció s'ha de dur a terme sobre els processos i contextos naturals de l'aprenentatge.

- d. Incorpora objectius bàsics de comunicació i llenguatge renunciats a models fragmentats.
2. Detecció, avaluació i identificació de dificultats en la comunicació i el llenguatge de l'alumnat.
 - a. Canvi d'instruments estandarditzats per altres procediments que permeten fer una millor descripció del llenguatge de l'alumne.
 - b. L'avaluació, observació i obtenció de la mostra es fa en el context de l'aula.
 - c. Aprofitar les situacions d'ensenyament-aprenentatge per fer una avaluació més dinàmica que permet analitzar la distància entre la zona de desenvolupament actual i la zona de desenvolupament pròxim.
3. Intervenció en comunicació i llenguatge en l'escola inclusiva.

Aquest model té quatre elements definidors:

- a. Integral: intervenció preventiva, comunitària i competencial.
- b. Feina en equip: els suports són el recurs especialitzat per aportar respostes adequades.
- c. Col·laboració: necessitat de desenvolupar una acció educativa més col·laborativa i menys paral·lela, restrictiva i parcial.
- d. Intervenció a l'aula: els beneficis són:
 - i. Millora en la generalització d'habilitats.
 - ii. Relacions entre els companys.
 - iii. Major interacció amb el mestre.
 - iv. Educació rellevant.
 - v. Augment del rendiment del cost per serveis.

Les funcions de l'AL, a més de les ja dites, són:

1. Coordinar tot l'equip docent l'enfocament i els aspectes bàsics amb el currículum ordinari el seu punt de partida.
2. Plantejar hipòtesi sobre aspectes concrets a nivell de competència, és a dir, fer una programació global, flexible i oberta.
3. Organitzar les sessions a partir de la realitat de l'aula.
4. Adaptar les activitats a les necessitats específiques dels alumnes.
5. Preparar materials i estratègies de suport en totes les àrees curriculars, entorns i situacions.

6. Avaluar periòdicament la feina que se realitza.

A causa de la necessitat sorgida de donar resposta i suport a les necessitats lingüístics en un marc on la incorporació d'alumnes nouvinguts és una realitat a les aules, sorgeix el programa PALIC. Tal com apunten Pons Barceló, Solivellas Morro i Carrasco Escandell, el PALIC:

‘És un conjunt de mesures que la Conselleria d'Educació i Cultura de les Illes Balears proposa als centres d'ensenyament obligatori de la nostra comunitat per intentar donar resposta a la nova situació que suposa l'augment a les aules d'alumnat de procedència estrangera en qualsevol moment del curs escolar, partint del principi d'igualtat d'oportunitats que s'ha de garantir a tot l'alumnat' (2003, p. 1)

Aquest programa té els següents objectius:

- Assumir a nivell de centre les variables que impliquen la interacció intercultural que hi ha a les aules. Per això, és necessari que:
 - Fer un reconeixement de la identitat i la història educativa, familiar i social dels alumnes nouvinguts.
 - Fer una atenció individualitzada que garanteixi el coneixement i el respecte a la llengua i cultura pròpia de les Illes Balears.
- Treballar des de la diversitat la igualtat d'oportunitats:
 - Flexibilitat amb l'organització dels agrupaments.
 - Suports oberts.
- Preveure les mesures necessàries per assolir la competència lingüística necessària.
 - Adaptacions curriculars que facilitin l'accés als mínims de l'etapa.
- Potenciar el sentiment de pertinença.

Fruit de l'experiència acumulada a través dels Tallers de llengua i cultura que es van posar en funcionament el curs 1999/2000, i de les mesures PEU (Projectes d'Innovació Educativa) i enfront de la demanda, la Conselleria d'Educació, a través del Servei d'Ordenació i Innovació i del Servei d'Ensenyament del Català, elabora a finals del curs 2001/2002 Orientacions per tal que cada centre (a l'àmbit de l'ensenyament obligatori) pugui dissenyar el Pla d'Acolliment lingüístic i Cultural d'acord amb les característiques pròpies i a

les necessitats de l'alumnat que ha d'atendre.

Aquest alumnat d'incorporació tardana (AIT), segons el recollit al Decret 67/2008 de les Illes Balears, els alumnes procedents d'altres sistemes educatius que s'incorporen de forma tardana a centres d'ensenyament obligatori de les Illes Balears, han de rebre una atenció específica que es vegi regida pels principis d'inclusió i normalització. Així es justifica la necessitat de desenvolupar programes específics d'aprenentatge que facilitin la integració de l'alumnat.

S'entén l'AIT com aquell alumnat que:

- a. Procedeix d'altres països i s'incorpora al sistema educatiu de les Illes Balears.
- b. Procedeix d'altres comunitats autònomes i desconeix la llengua catalana." (Art. 14., Decret 39/2011, de 29 d'abril). Al respecte, s'adopten mesures d'acollida i d'adaptació per tal que tots els alumnes, independentment del moment de la seva arribada, per una banda, "assoleixin tan aviat com sigui possible la competència lingüística que els permet aprofitar el currículum propi del curs al qual estan adscrits" (Art. 14., Decret 39/2011, de 29 d'abril).

Per l'altra banda, la finalitat és "que aquests alumnes puguin assolir els objectius de les diferents àrees o matèries sense els impediments ocasionats pel desconeixement de les llengües d'aprenentatge" (Art. 14., Decret 39/2011, de 29 d'abril). Tot això, combinat amb "el coneixement de les característiques culturals, lingüístiques i històriques de les Illes Balears" (Art. 14., Decret 39/2011, de 29 d'abril).

El Programa PALIC, AIT i el mestre d'Audició i Llenguatge comparteixen un propòsit i una necessitat: la competència lingüística. D'aquesta manera, hauria de ser ineludible la necessitat que especialista en AL formi part d'aquest programa i de la seva aplicació. Partint de l'escola inclusiva, de la transversalitat i de la importància de la implicació de tots els agents presents als diversos contextos en els quals els infants es desenvolupen, considero que tots han de participar en el treball d'avaluació, encara que amb funcions diverses i diferents però complementàries entre si.

Com veim a Acosta (2007), les avaluacions es fan a l'escenari escolar i amb entrevistes als familiars, per part dels professionals tenint en compte la transdisciplinarietat:

- Professorat: observacions, fent de model i registres, recollint mostres i informant del nivell competencial en base al currículum.
- Professionals comunicació i llenguatge: identificant les necessitats, fortaleces i debilitats; determinant la severitat; dissenyant les condicions del pla de feina; observant l'ús del llenguatge; usant materials d'avaluació i establint comunicacions família-escola.
- Professorat de psicologia (orientadors) i pedagogia: clarificant les dificultats, avaluant les implicacions en l'aprenentatge, l'aula com ambient i les implicacions d'accés al currículum; i identificant les implicacions en el desenvolupament social, emocional i conductual.
- Família: aportant la informació mèdica, de l'estil comunicatiu; complimentant registres de conductes comunicatives i qüestionaris; i informant dels progressos.
- Treballador social: transvasament de dades, fent entrevistes als familiars i informar a les famílies de les possibles ajudes, beques o suports.

També cal dir que el PALIC pot resultar beneficiós a alumnes amb altres dificultats¹.

4. Objectius.

Amb aquest treball es vol explorar si el Programa PALIC pot ajudar de forma eficaç i eficient fora de l'aula ordinària a alumnes que tenen alguna dificultat de llenguatge o siguin nous (IT). Aquests alumnes es consideren NESE (Necessitats Específiques de Suport Educatiu), d'acord amb l'article 13 del Decret 67/2008 (a les Balears), on es consideren alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu els que requereixen una intervenció educativa que transcendeix l'atenció ordinària perquè presenten alguna de les necessitats explicades en les categories. A més, es vol veure com afecta l'aplicació de suports fora de l'aula i els avantatges que aquest presenta en enfront d'algunes situacions individuals dels alumnes.

¹ Annex 1: Dificultats en les que resulta útil l'aplicació del PALIC

Com objectius més específics cal destacar:

- Objectiu 1. Fer una descripció de les situacions i les escoles on s'aplica el programa PALIC, en què consisteix i en quina àrea del centre s'emmarca. Fer una observació de quina és la relació i quina hauria de ser amb el mestre d'AL.
- Objectiu 2. Aplicar un qüestionari per obtenir informació sobre el programa PALIC: qui sol aplicar el programa, veure quina relació s'observa des dels mestres i la necessitat que aquests consideren que hi ha de l'aplicació del programa als centres escolars.
- Objectiu 3. Proposta d'adaptació del programa PALIC a Educació Infantil per part del mestre d'AL.

5. Mètode.

a. Participants i fonts de consulta².

- i. **Objectiu 1.** Les fonts de consulta són les planes web dels centres cercats a la plana [web](#) de l'oferta educativa de Mallorca, on hi ha aproximadament 620 centres, en els quals trobem tot tipus d'oferta, des de EI fins Batxillerat i Formació Professional, passant per escoles d'adults. D'aquesta manera, s'han aplicat dos filtres, un que fossin d'Educació Primària; i l'altra que inclogui Educació Infantil. Després, el mètode que s'ha fet servir és el d'investigar si apliquen el programa, i en el cas de que l'apliquin, com ho fan.
- ii. **Objectiu 2.** Els participants de l'enquesta han estat 20 mestres d'Educació Primària i d'Universitat (Facultat d'Educació). Per dissenyar les preguntes s'ha fet un guió del tipus d'informació a obtenir i, d'aquesta manera, tenir cert control per les possibles variables estranyes que poden esbiaixar les dades.
- iii. **Objectiu 3.** Per a la realització del programa, no s'han fet servir recursos humans, però la font de consulta de l'estructuració del mateix es basa en exemplificacions dutes a terme a l'assignatura 22144 - Intervenció Educativa en els Problemes del Llenguatge i l'Audició del grau d'Educació Primària de la UIB.

² Annex 2: Escoles consultades

b. Eines.

- i. **Objectiu 1.** Es necessita accés a les planes web i una fulla d'excel on poder fer una comparativa de quants de centres apliquen el programa i quants no, a més dels que l'apliquen s'ha d'observar si es fa Educació Infantil, Educació Primària o ambdues.
- ii. **Objectiu 2.** s'ha creat un [formulari](#) amb Google Forms amb l'eina digital i després la fulla Excel per crear gràfics i visualitzar els resultats.
- iii. **Objectiu 3.** És necessari un guió per poder elaborar el programa i com es duria a terme a Educació Infantil.

c. Procediment.

- i. **Objectiu 1.** S'ha fet una recerca d'escoles a l'illa de Mallorca que apliquen el programa PALIC, com i on és la seva aplicació i a quins cicles es duu a terme. En aquesta recerca s'ha tingut en consideració que fós CEIP (Col·legi d'Educació Infantil i Primària).
- ii. **Objectiu 2.** Per aconseguir aquest objectiu es va passar l'enllaç del formulari a un grup de mestres amb diferents funcions al centre per saber si coneixen el programa, quina creuen que és la seva utilitat, qui l'ha de dur a terme i on (dins o fora de l'aula). El fet de que sigui anònim permet que puguin expressar la seva opinió sense un perjudici sobre la inclusivitat.

A més, empro les correlacions de Pearson, encara que la mostra dels docents és petita, per explorar les possibles correlacions entre:

- a. Edat i anys d'experiència, on espero trobar una correlació elevada i significativa amb poca dispersió.
- b. Anys d'experiència i coneixement del programa PALIC, on espero trobar que a més anys d'experiència hi ha major coneixement del programa.
- c. Anys d'experiència i els suports exclusius dins l'aula on espero trobar correlació negativa.
- d. El nivell en que l'acollida lingüística és tasca de l'AL i els anys

d'experiència, on espero trobar una correlació positiva i dispersió moderada.

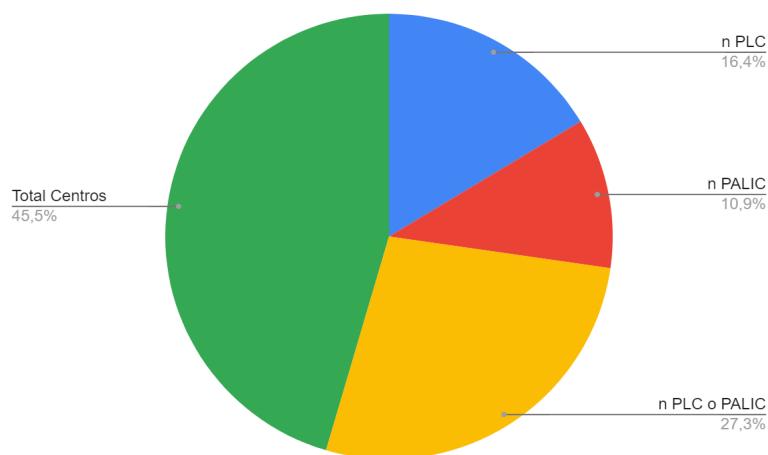
e. L'aplicació del PALIC a totes les escoles i el benefici per a tots els alumnes, on espero trobar una elevada correlació i dispersió moderada.

iii. **Objectiu 3.** En primer lloc s'ha fet una investigació de les necessitats lingüístiques del CEIP Antònia Alzina a Educació Infantil. D'aquesta manera, el programa que se planteja vol donar resposta a aquestes necessitats.

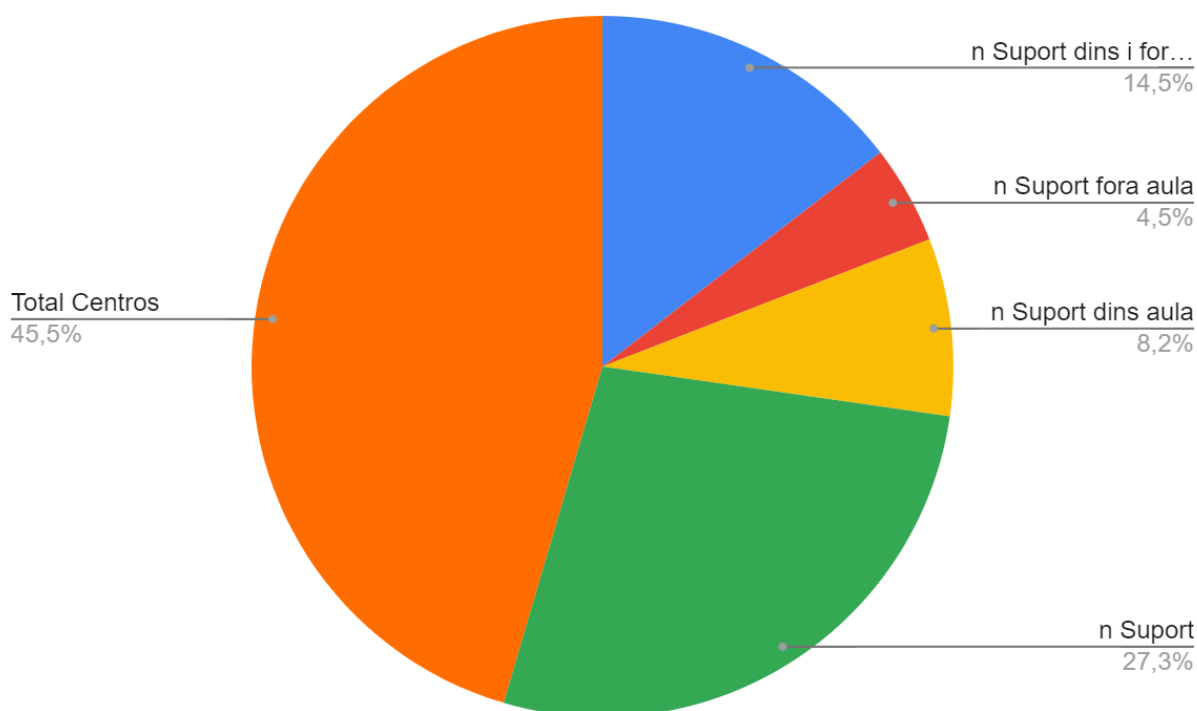
6. Resultats

a. **Objectiu 1.** Després de fer una recerca de 50 de 152 (35%) CEIP, trobem que 30/50 tenen un pla d'acolliment lingüístic, és a dir, un 60% de les escoles. Cal dir que després de fer els càlculs de l'error mostral amb en Daniel, es va decidir agafar una mostra de 50 escoles per cercar la representativitat. A més, dins aquestes que tenen un Pla d'Acolliment Lingüístic hem de mirar:

i. Fan PALIC : 12/30, és a dir, un 40%, per tant, un 60% fa PLC (Projecte Lingüístic de Centre).

- ii. Suport dins i fora de l'aula: 16/30, és a dir, un 53% combina els suports.
- iii. Suport fora de l'aula: 5/30, fan suport exclusiu fora de l'aula, per tant, un 16% de les escoles revisades.
- iv. Suport dins de l'aula, per tant, 9/30 fan el suport exclusiu dins l'aula, per tant un 30%.

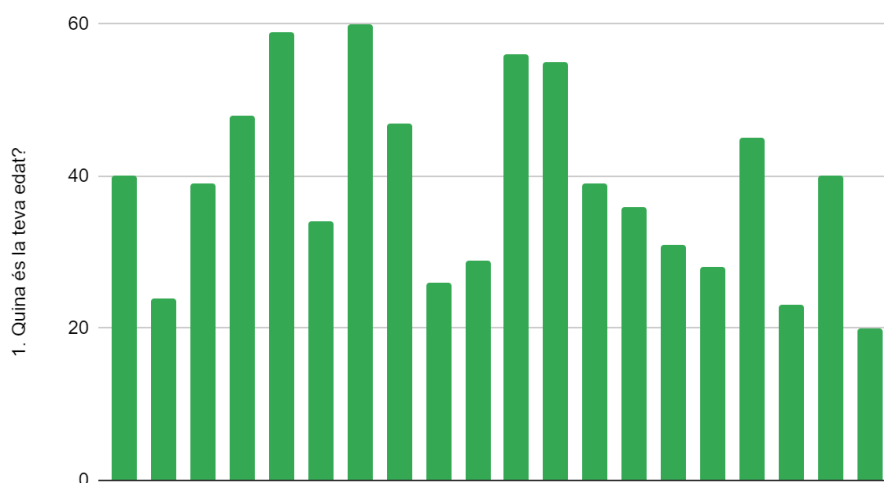

b. Objectiu 2³

Pregunta 1: Quina és la teva edat?

Podem veure que hi ha variabilitat d'edat i que la seva mitjana aritmètica és de 38,95 amb una desviació de 12.35, per la qual cosa podem suposar que tenen experiència com a docents encara que hi pot haver que no en tenen, però són minoria.

1. Quina és la teva edat?

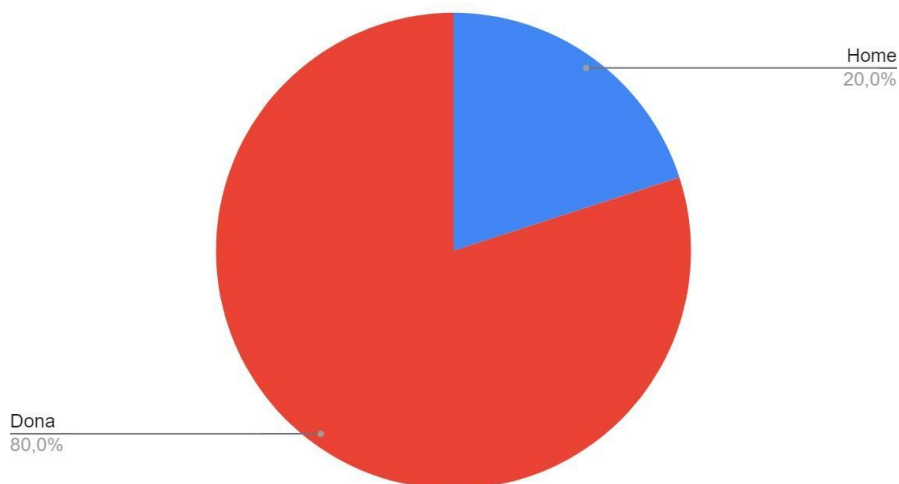
³ Annex 3: taula de mitjana aritmètica, desviació estàndard de les respostes del formulari.

Pregunta 2: Gènere

De les 20 persones, un 80% són dones (16 dones) i un 20% són homes (4 homes), cosa que sembla reflectir la realitat.

Segons l'Institut Nacional d'Estadística (INE), el nombre de dones que exerceixen el professorat al conjunt d'ensenyaments representaren el 66,9% el curs 2018-2019. Els percentatges de dones en el professorat el curs 2018-2019, segons l'ensenyament que imparteixen són especialment elevats a Educació Infantil, a Educació Primària, a Educació Especial i en Ensenyament d'idiomes. A totes les categories de professorat d'educació universitària a les universitats públiques hi ha més participació masculina.

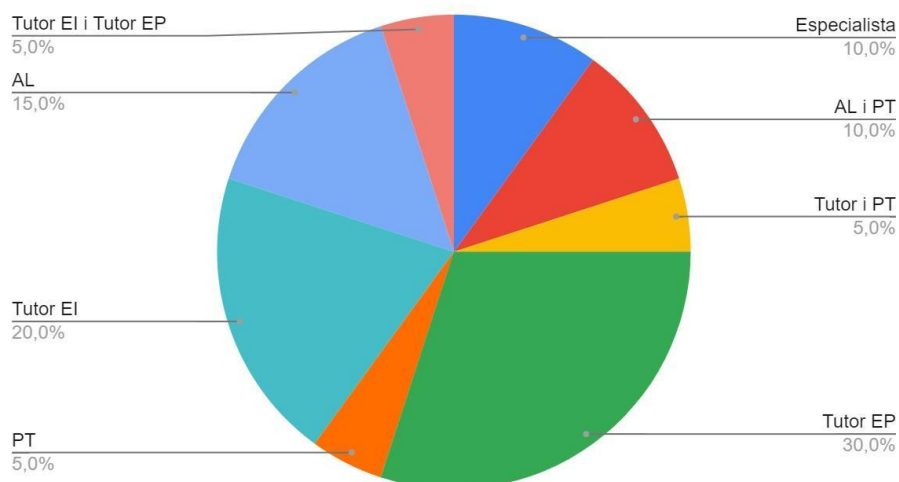
Recuento de 2. Gènere

Pregunta 3: Quina és la teva tasca al centre?

En aquesta pregunta podem observar que la majoria són tutors d'Educació Primària i un 20%, tal com es veu a la gràfica, fa una feina combinada entre tutors i especialistes.

Recuento de 3. Quina és la teva tasca al centre?

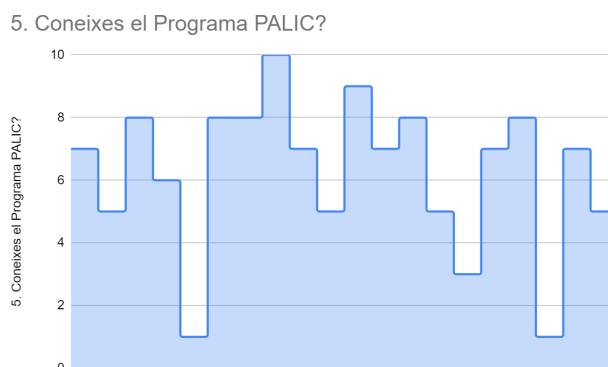
Pregunta 4: Quants anys d'experiència laboral tens?

El que podem veure és que la majoria té més de deu anys d'experiència laboral. La mitjana aritmètica és de 13,2 anys d'experiència amb una desviació de 11,2; és a dir, hi ha docents amb poca experiència i altres amb més anys, per la qual cosa, aquests docents han viscut més d'un canvi de llei educativa. Això implica que han viscut canvis metodològics no només de recursos materials sinó també de recursos humans. Amb la LOMQUE (Llei Orgànica per la Millora de la Qualitat Educativa) els suports es varen incloure dins les aules i es parla d'escola inclusiva, sense tenir en compte els beneficis, en algunes ocasions, de fer grups homogenis. D'aquí va sorgir el programa PALIC que ens ocupa.

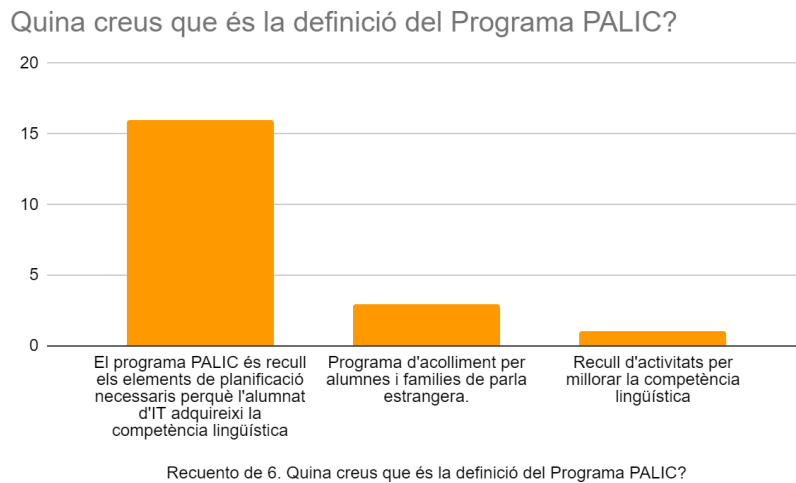

Pregunta 5: Coneixes el Programa PALIC?

Podem veure que en general coneixen el Programa PALIC, 15 de 20 consideren un nivell de coneixement superior al 5 en una escala likert d'1 a 10 (1 gens, 10 molt). La mitjana és de 6,25 amb una desviació de 2,42, per la qual cosa, hi ha un coneixement general del PALIC dins la mostra dels docents que participen.

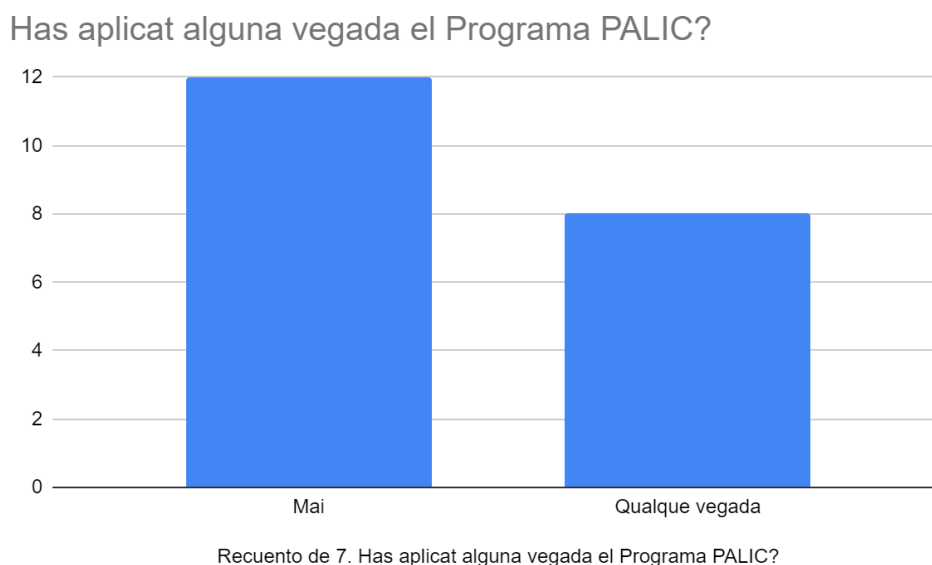

Pregunta 6: Quina creus que és la definició del Programa PALIC?

El que podem observar és que el 80% coneix la definició del programa PALIC.

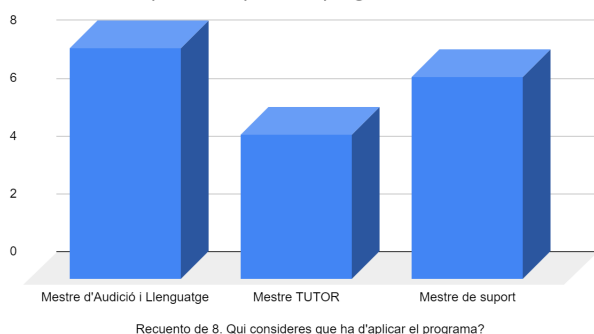
Pregunta 7: Has aplicat alguna vegada el Programa PALIC?

La majoria (60% de la mostra) no ha aplicat mai el programa encara que el coneix i puguin ser especialistes o mestres de llengües. Resulta interessant aquesta gràfica, ja que la normativa (Decret 45/2016, de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears) indica que les escoles han de tenir un programa lingüístic per afavorir els casos com els alumnes IT, dificultats de llenguatge i altres possibles situacions que es poden donar a les escoles i les comunitats educatives que representen.

Pregunta 8: Qui consideres que ha d'aplicar el programa?

Qui consideres que ha d'aplicar el programa?

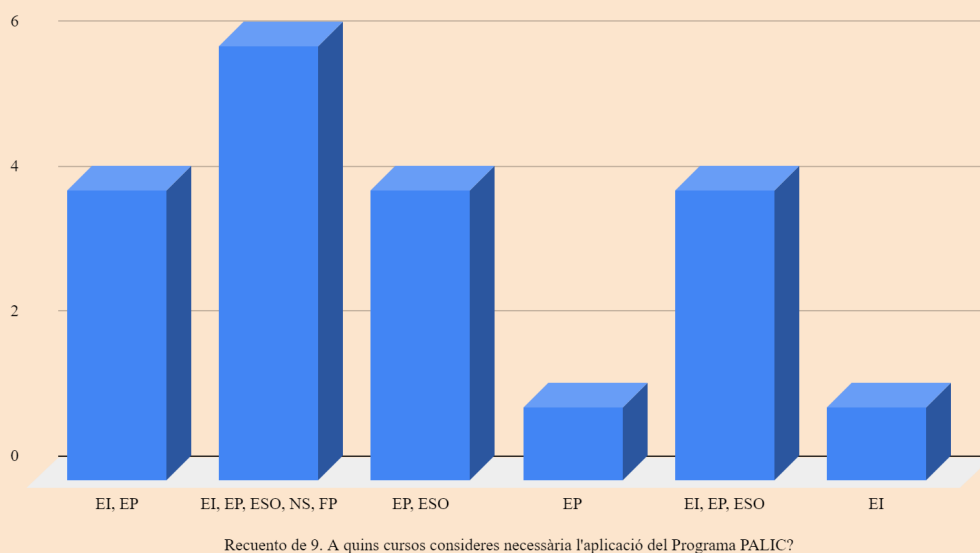
Podem observar una preferència pels especialistes, un 40% pel mestre d'AL, un 35% pel mestre de suport (PT) i un 25% pels tutors. Això representa que $\frac{3}{4}$ parts consideren que ho ha de fer un especialista. La qüestió és si és la realitat dels centres o no.

El que hem pogut veure en les 50 escoles i els seus documents de centre on s'especifica el PLC o PALIC és que la majoria de vegades, segons els documents dels centres investigats, el duu a terme el tutor del grup on es troba l'alumne.

La seva mitjana aritmètica és de 7,75 amb una desviació de 2,67 i la gràfica mostra que hi ha menys disposició de que l'apliqui el tutor que no pas un especialista, ja sigui AL o PT.

Pregunta 9: A quins cursos consideres necessària l'aplicació del Programa PALIC?

A quins cursos consideres necessària l'aplicació del Programa PALIC?

Podem observar que els percentatges són:

- EI+EP: 20%
- EI, EP, ESO, Nivell Superior i FP: 30%
- EP + ESO: 20%
- EP: 5%

- EI, EP, ESO: 20%
- EI: 5%

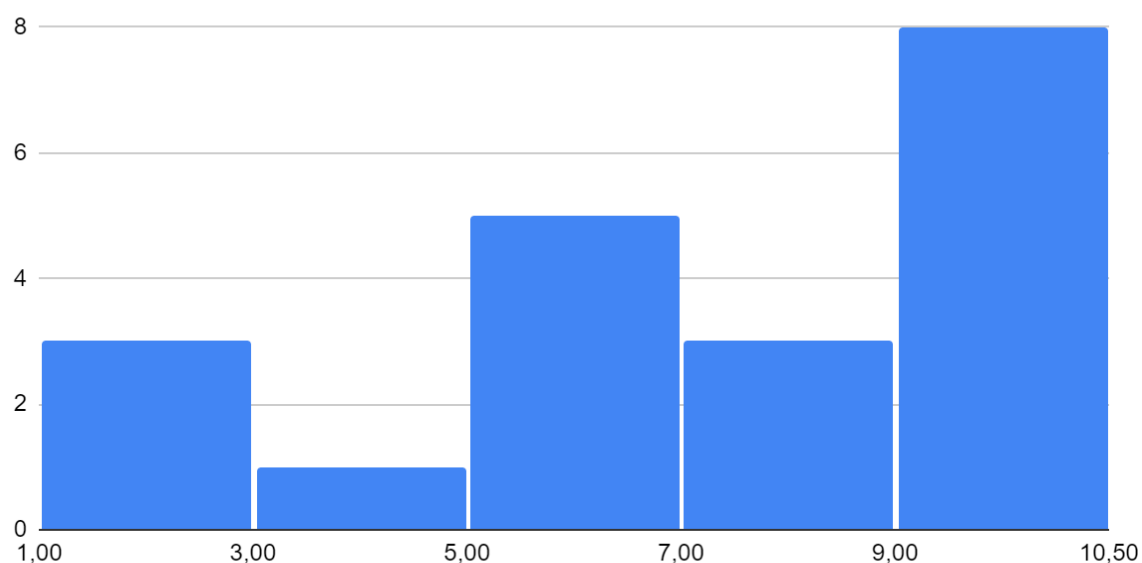
Per tant, podem dir que consideren que des de l'Educació Infantil són un 75%, però la realitat és que no s'aplica a Educació Infantil, sinó que es considera que és una etapa de desenvolupament i que no és necessària. D'aquesta manera, la realitat és que es comença a dur a terme a Educació Primària i que en alguns IES també, però no són majoria.

El percentatge total d'Educació Primària és el 95%, considerant tots els ancoratges on s'inclou aquesta possibilitat de resposta per part de la mostra dels docents, cosa que no es correspon amb el 40% trobat a la recerca de les escoles que l'apliquen. Això ens porta a qüestionar si la representació de les necessitats que es troben als centres es plasmen en la realitat d'aquests o no hi ha recursos suficients, o quin és el problema pel qual no es donen els programes, projectes i altres plantejaments per a satisfer les necessitats dels alumnes.

Pregunta 10: Consideres que els suports s'han de dur de forma exclusiva dins l'aula?

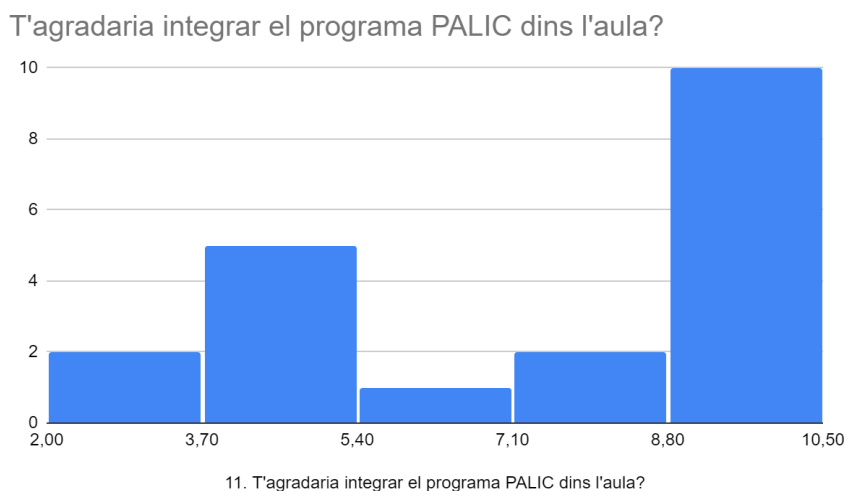
En l'escala likert, on 1 és gens d'acord i 10 és molt d'acord hi ha una predominança en puntuacions elevades, essent la mitjana de 6,6 amb una desviació de 3,15, per la qual cosa, podem veure que, amb aquesta desviació la resposta pot estar esbiaixada.

Consideres que els suports s'han de dur de forma exclusiva dins l'aula?

10. Consideres que els suports s'han de dur de forma exclusiva dins l'aula?

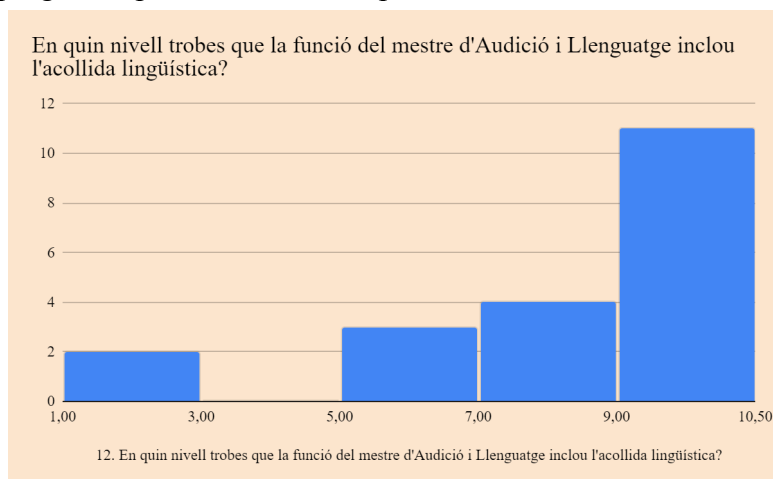
Pregunta 11: T'agradaria integrar el programa PALIC dins l'aula?

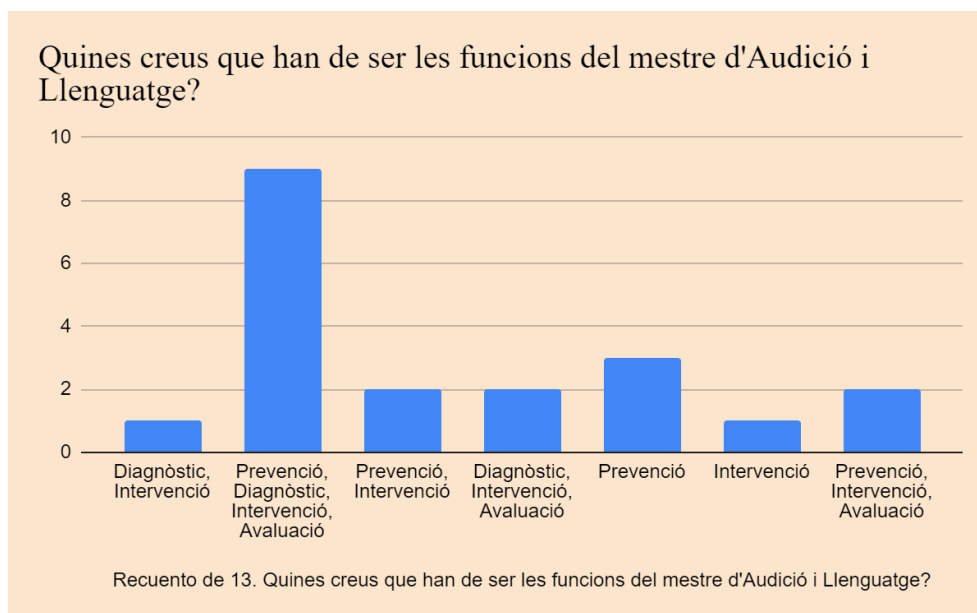
Podem observar en base a les respostes obtingudes, que un 65% tenen interès en aplicar el programa PALIC a les aules. Aquest 65% s'obté de la suma de les respostes a partir del 6 i calculant el percentatge. A més a més, la seva mitjana és de 7.5 amb una desviació de 2.64, motiu pel que podem inferir que és una resposta positiva però amb condicionants que poden venir per recursos humans i materials que manquen en les aules ordinàries per poder cobrir les necessitats de tots els alumnes tal com dicta l'Educació Inclusiva.

Pregunta 12: En quin nivell trobes que la funció del mestre d'Audició i Llenguatge inclou l'acollida lingüística?

Aquí podem veure que el 90% considera que l'aplicació del programa PALIC és funció del mestre d'AL, ja que aquest inclou l'acollida lingüística. En canvi s'ha vist que a les escoles qui aplica el programa d'acolliment lingüístic és el tutor (que trobem normal i afavoridor perquè és el docent de referència) i el mestre de suport (PT), però no ho fa el mestre d'AL, que és l'especialista. La mitjana és de 7.75 amb una desviació de 2.67, cosa que pareix confirmar que es vol aplicar el programa, però en mà d'un especialista.

Pregunta 13: Quines creus que han de ser les funcions del mestre d'Audició i Llenguatge?

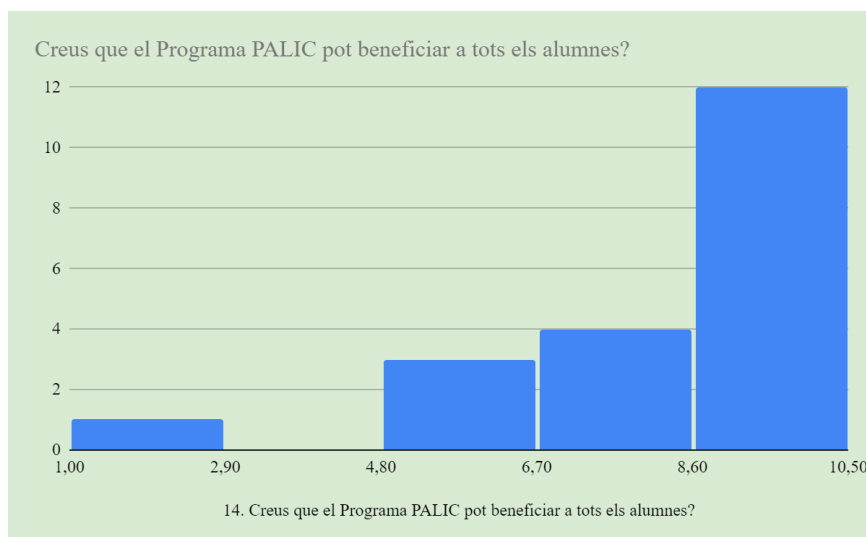

Hi ha una majoria visible a la gràfica, ja que 9 de 20 mestres (45%), considera que les funcions, tal com estan determinades i especificades en les funcions del mestre d'AL són la prevenció, diagnòstic, intervenció i avaluació. Podem observar que la primera opció (diagnòstic i intervenció) i la sisena (intervenció) tenen un 5% de les respostes; la tercera (prevenció i intervenció) igual que la quarta (diagnòstic, intervenció i avaluació) i la setena (prevenció, intervenció i avaluació) tenen un 10% de les respostes i la cinquena (prevenció) té un 15% de les respostes. El que passa és que ara el terme diagnòstic s'ha canviat pel de detecció, ja que el primer només ho pot fer l'orientador.

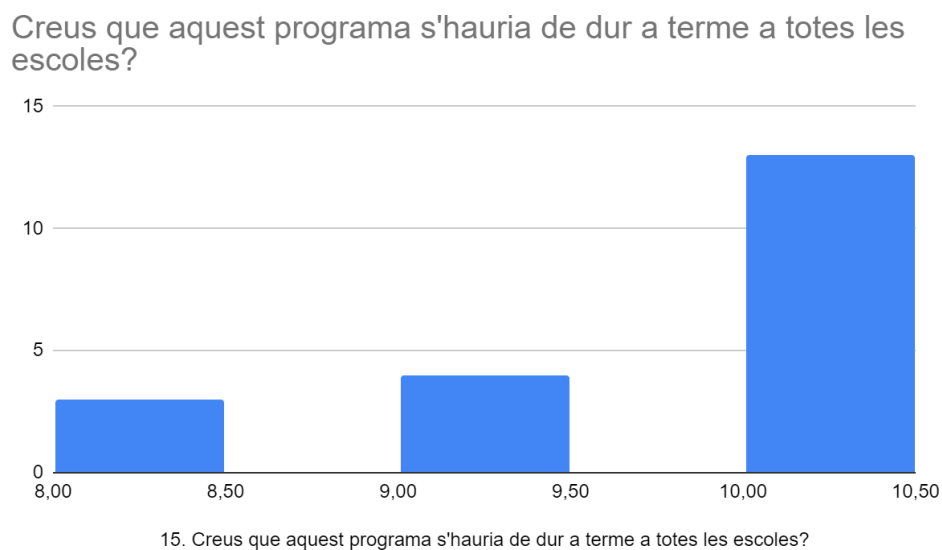
Pregunta 14: Creus que el Programa PALIC pot beneficiar a tots els alumnes?

En aquest, 19 de 20 consideren que és beneficiós per a tots els alumnes, encara que en diferent grau. Això vol dir que el 95% dels docents que han participat d'aquest qüestionari pensa que pot tenir beneficis de forma global.

Hem de considerar que a partir de la barra del 4,8-6,7 és un "sí", per la qual cosa, sumant les respostes des d'aquesta fins al 10, surt que 19 docents de 20 dels participants de la mostra, consideren que és beneficiós. A més, la seva mitjana és de 8,3 amb una desviació de 2,34, per la qual cosa, els docents de la mostra consideren que sí és beneficiós per tots.

Pregunta 15: Creus que aquest programa s'hauria de dur a terme a totes les escoles?

El 100% de la mostra, cosa que es veu perquè les 20 respostes es mouen des del likert 8, que ha participat considera que s'ha de dur a terme a totes les escoles. Això té sentit, ja que l'augment dels alumnes d'IT és evident a la majoria dels centres, per la qual cosa el PALIC és cada vegada més necessari.

La mitjana d'aquesta pregunta és de 9,5 amb una desviació de 0,76, per la qual cosa, és representativa del que ha respost la mostra de docents a favor del PALIC a tots els centres.

Resposta als plantejaments de correlació.

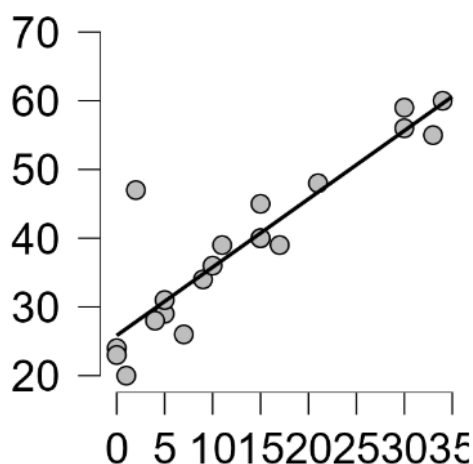
Ens havíem plantejat la possibilitat de correlació que es planteja per mitjà del Pearson amb el programa JASP entre aquestes variables:

- Edat i anys d'experiència, on espero trobar una correlació elevada.

Variable		1. Quina és la teva edat?	4. Quants anys d'experiència laboral tens?
1. 1. Quina és la teva edat?	Pearson's r	—	
	p-value	—	
	Spearman's rho	—	
	p-value	—	
2. 4. Quants anys d'experiència laboral tens?	Pearson's r	0.901***	—
	p-value	< .001	—
	Spearman's rho	0.868***	—
	p-value	< .001	—

* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

Podem veure que la correlació és elevada i significativa, per la qual cosa també observem la dispersió, on podem veure que les dades tenen creixement lineal i hi ha poca dispersió:

- Anys d'experiència i coneixement del programa PALIC, on espero trobar que a més anys d'experiència hi ha major coneixement del programa.

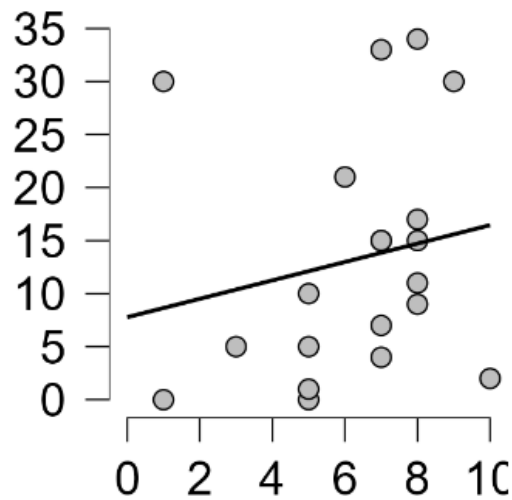
Correlation Table ▼

Variable		4. Quants anys d'experiència laboral tens?	5. Coneixes el Programa PALIC?
1. 4. Quants anys d'experiència laboral tens?	Pearson's r	—	
	p-value	—	
	Spearman's rho	—	
	p-value	—	
2. 5. Coneixes el Programa PALIC?	Pearson's r	0.188	—
	p-value	0.428	—
	Spearman's rho	0.346	—
	p-value	0.135	—

* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

En aquest cas, la correlació no és significativa, ja que té un p-value de 0.428, però el tamany mostral és petit. Encara així, convé mirar la dispersió dels resultats per poder veure si

té una possible altra explicació. Com podem veure al gràfic, les dades estan molt disperses, per la qual cosa, no hi ha una uniformitat de resposta.

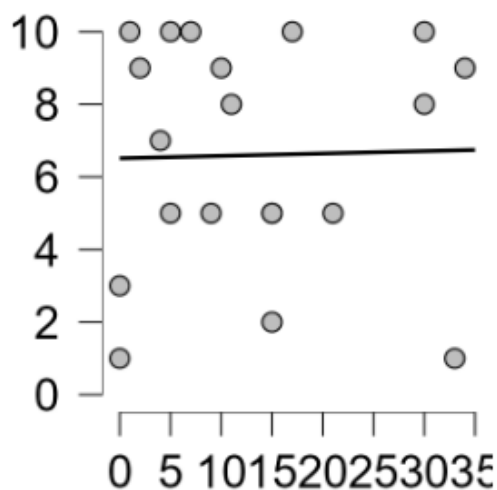
- Anys d'experiència i els suports exclusius dins l'aula on espero trobar correlació negativa.

Correlation Table ▼

Variable	4. Quants anys d'experiència laboral tens?	
1. 4. Quants anys d'experiència laboral tens?	Pearson's r	—
	p-value	—
	Spearman's rho	—
	p-value	—
2. 10. Consideres que els suports s'han de dur de forma exclusiva dins l'aula?	Pearson's r	0.023
	p-value	0.923
	Spearman's rho	0.041
	p-value	0.862

*** p < .001 ** p < .01 * p < .05

En aquest cas veiem que la correlació no és significativa i que els resultats de les respostes mostren dispersió, com es pot veure a la gràfica. A més, veiem que la mitjana està per sobre del 6 i que hi ha valors tant per damunt com per davall d'aquesta mitja.

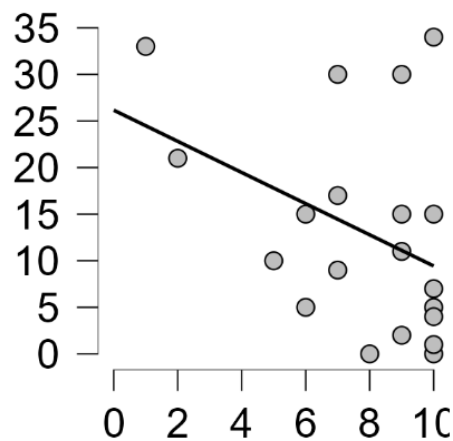
- El nivell en que l'acollida lingüística és tasca de l'AL i els anys d'experiència, on espero trobar una correlació entre el mestre d'AL i més anys d'experiència.

Correlation Table

Variable	4. Quants anys d'experiencia laboral tens?	
1. 4. Quants anys d'experiencia laboral tens?	Pearson's r	—
	p-value	—
	Spearman's rho	—
	p-value	—
2. 12. En quin nivell trobes que la funció del mestre d'Audició i Llenguatge inclou l'acollida lingüística?	Pearson's r	-0.399
	p-value	0.082
	Spearman's rho	-0.372
	p-value	0.106

* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

El que veiem és una correlació negativa, per la qual cosa hi ha una gràfica lineal inversa i les respostes tenen dispersió i hi ha una major localització de respostes a la part dreta de la línia, orientat del 6 per damunt a l'escala likert.

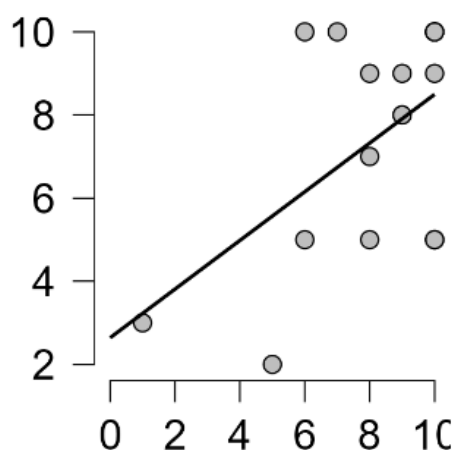
- L'aplicació del PALIC a dins l'aula i el benefici per a tots els alumnes, on espero trobar una elevada correlació.

Correlation Table ▼

Variable	11. T'agradaria integrar el programa PALIC dins l'aula?	
1. 11. T'agradaria integrar el programa PALIC dins l'aula?	Pearson's r	—
	p-value	—
	Spearman's rho	—
	p-value	—
2. 14. Creus que el Programa PALIC pot beneficiar a tots els alumnes?	Pearson's r	0.518*
	p-value	0.019
	Spearman's rho	0.389
	p-value	0.090

* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

Podem veure que, efectivament hi ha una correlació significativa amb una p-value molt baixa, per la qual cosa, la dispersió de les respostes és menor que en altres i que es mouen en els valors més alts de l'escala likert plantejada en les preguntes.

- c. **Objectiu 3.** El programa que se planteja per incorporar a Educació Infantil sorgeix de diferents interrogants.

PROGRAMA D'APLICACIÓ A EDUCACIÓ PRIMÀRIA - PROJECTE	
Per què canviar?	<p><i>Anàlisi de les necessitats i identificació del problema.</i></p> <p>Aquesta proposta pretén partir de les necessitats observades al centre CEIP Antònia Alzina, a més de les respostes obtingudes al qüestionari.</p> <p>La problemàtica que s'ha identificat és que hi ha un augment de l'alumnat d'IT a les aules d'Educació Infantil a més d'un baix desenvolupament de llenguatge en català com a llengua vehicular.</p> <p>Hi ha una necessitat de millorar la producció, la comprensió i l'expressió del llenguatge generalitzada a l'Educació Infantil. Hem de tenir en compte que és l'etapa de desenvolupament i que una de les funcions més importants del mestre d'Audició i Llenguatge és la prevenció.</p>

	<p><i>Context on es desenvoluparà</i></p> <p>Aquesta proposta està pensada per a ser aplicada al propi centre. Concretament, es duria a terme en les aules ordinàries i els espais propis dels tallers com l'aula de psicomotricitat, el pati, l'aula de suport i la resta d'instal·lacions del centre.</p> <p>Es pretén també, a partir d'aquesta proposta, crear una eina útil per a l'escola i que sigui aplicable per a fomentar la seva millora i desenvolupament del llenguatge.</p>
<p>En què es fonamenta el canvi?</p>	<p><i>Plantejament teòric de referència</i></p> <p>Es parteix de la intervenció naturalista (del Rio, 2006) i la teoria de la interacció social (Bruner, 1983), fonamentada en l'adquisició del llenguatge gràcies a la mediació i ajudes que ofereixen els adults, en la seva interacció amb els nins.</p> <p>També de les funcions del mestre d'AL segons Sastre (2015) i Acosta (2007) i com el suport en el desenvolupament del llenguatge ha de tenir base en la interacció en diferents àmbits, amb diferents persones i en diferents moments.</p>
<p>Amb quina finalitat es planteja el canvi?</p>	<p><i>Exposició clara i precisa dels objectius</i></p> <p>L'objectiu principal és ajudar en el desenvolupament del llenguatge superant les limitacions dels mètodes tradicionals i proposar una sèrie d'actuacions destinades al cicle d'Educació Infantil permetent el desenvolupament del llenguatge en un ambient natural.</p> <p>Un objectiu més específic és oferir un pla d'activitats i experiències per actuar dins les aules com a mestre d'AL i com es pot relacionar amb els racons i/o ambients d'aula per propiciar la millora en el desenvolupament del llenguatge dels infants.</p>
<p>Què canvia? En què consisteix el canvi?</p>	<p><i>Elements curriculars afectats.</i></p> <p>Suposa un canvi en quant a metodologia de la mestra d'AL i el tipus d'intervenció donada al centre. En aquest cas, el procés</p>

	<p>d'assessorament no es realitzarà només, de manera específica, amb aquells nins que ja presenten dificultats o diagnòstics, sinó que el projecte anirà destinat sobretot a aquelles alumnes que es troben en els primer cursos escolar (Educació Infantil), independentment que presentin o no dificultats ja detectades. Es tracta doncs, que la mestra d'AL realitzi sessions conjuntes per implicar a l'equip docent des del començament, tot prevenint les dificultats de l'alumnat en cursos posteriors.</p> <p>Així, en aquest programa, es tracta d'aconseguir que els nins/es puguin comunicar-se millor quan interactuïn de manera natural amb les persones que l'envolten en els diferents contextos a on participen.</p>
Què el pot obstaculitzar?	<p><i>Previsió d'obstacles. Origen i causa dels problemes</i></p> <p>Els obstacles que ens podem trobar són de caire hipotètic:</p> <ul style="list-style-type: none">- Rebuig per part dels tutors de seguir la planificació o de compartir-la per tal de poder fer les programacions oportunes que permetin el desenvolupament adequat dels infants.- Moments en els que està programat un desdoblament i no es pot dur a terme per diferents motius: malalties, substitucions, necessitats del grup, entre altres.- Actituds i comportaments dels infants. En aquesta escola hi ha alguns casos de conductes molt agressives per part d'alguns alumnes i aquests rompen el ritme de la classe, llavors és necessari tenir alternatives i solucions per satisfer les necessitats de tot el grup. Aquest problema, té solució en desdoblements i fer feina amb aquests infants de forma més individualitzada, però requereix d'uns recursos humans que no estan disponibles.

Com es duu a terme?

Accions que cal dur a terme.

- Reunions informatives amb l'equip docent i l'equip de suport. A més, convé informar a les famílies i facilitar un accés continu (tal vegada, d'un pic al mes) per tenir un contrast d'informació de l'infant a casa i l'infant a l'escola).
- Autoavaluació de les actituds (pautes i estratègies) dutes a terme per l'equip de suport, el de docents, les famílies i els alumnes; abans de posar en marxa la proposta per poder fer un comparació a posteriori. També, a la vegada, a través d'aquestes autoavaluacions, tots podran observar i autoreflexionar envers quin paper assumeixen ells quan interactuen amb els infants.
- Tallers en els claustres de diferents dificultats o situacions que poden sorgir i quines eines com a docents podem tenir i proposar tallers per a les famílies on es tractin aquests temes, ja que tots som agents del desenvolupament del llenguatge.

Recursos, mitjans i instruments

- Recursos teòrics i informatius, tot allò relacionat amb l'adquisició i etapes del desenvolupament del llenguatge en el nin, classificacions i definicions de les principals alteracions del llenguatge, orientacions i tècniques d'intervenció natural del llenguatge, etc. Aquesta teoria serà impartida breument pel mestre d'AL al llarg de les sessions, segons les necessitats detectades.
- Recursos materials: ordinador, pissarra digital i projector situat a l'escola (aula). També material per a fer els tallers o per facilitar la conversa amb el nin (joguines, contes, vídeos, objectes, fotografies, etc). Cal dir que aquest material està elegit en funció de la disponibilitat i accessibilitat, tant per part del centre com dels pares, ja que quasi tots disposarien dels recursos

	<p>esmentats per a dur a terme dites sessions.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Recursos d'avaluació i seguiment</u>: qüestionaris i diari de seguiment per a cada aula i la família (si el vol). Es realitzarà una avaluació contínua amb els mestres i els pares, és a dir, primer hauran de respondre a un qüestionari inicial, ja que d'aquesta forma, la mestra d'AL podrà guiar millor el programa (tot partint dels coneixements i actituds prèvies). <p>Aquest mateix qüestionari es realitzarà al final del programa (amb algunes modificacions), per avaluar també la seva efectivitat.</p> <p>D'altra banda, cada aula i família comptarà amb un quadern a on es registren totes aquelles activitats realitzades amb els nins, per així obtenir un seguiment més individualitzat de cada cas (observacions i reflexions, característiques de les interaccions, estratègies utilitzades durant la conversa amb el nin, reaccions i resultats donats, efecte i canvis, etc).</p> <p>D'aquesta forma, amb aquest diari de seguiment, es podria incidir també en l'etapa d'Educació Primària , tot millorant la implicació i col·laboració de l'àmbit familiar, és a dir, de l'espai on s'inicia l'adquisició del llenguatge en el nin, i que, per tant, cal tenir present dins la planificació e implementació d'actuacions per part de l'especialista en AL.</p>
<p>Què, com i quan s'avalua?</p>	<p><i>Tècniques i estratègies d'avaluació contínua.</i></p> <p>A Educació Infantil i Primària i, en principi, en qualsevol etapa educativa, s'avalua en tot moment ja que el que cercam és el progrés no els coneixements immediats ni momentanis. Es tracta de que el procés d'ensenyament-aprenentatge sigui</p>

vivencial i significatiu de forma individual per a cada un dels alumnes, llavors, l'avaluació és contínua.

En quant a l'aplicació del programa, pels docents i suports a més de les famílies, podem:

- Qüestionari (inicial i final): a través d'aquest, es podran observar quines són les pautes i estratègies que apliquen quan interactuen amb els infants (abans i després del programa, pera realitzar una comparació o observació de resultats).
- Petits enregistraments de vídeo i sons d'interacció pel seu anàlisi. Aquesta seria l'avaluació més general i pràctica, ja que es faria de manera grupal per tal de compartir les seves experiències. Es tracta de conscienciar i reflexionar envers la seva conducta interactiva i la influència que suposa aquesta en el llenguatge i comunicació del nin/a.
- Diari de seguiment i avaluació: en aquest cas, com s'ha esmentat anteriorment, aquest diari tindria un caràcter més específic, per tal de dur un seguiment més detallat de les actuacions. Així, podria suposar un element de connexió i de comunicació entre els dos àmbits, sobretot fora de l'horari pertinent de les sessions formatives.

Exemple d'aplicació del programa a Educació Infantil.	
Grup destinatari	Aquest programa es duu a terme per la mestra d'AL, amb els tutors de grup i els alumnes d'Educació Infantil. D'aquesta manera es cerca la millora i el desenvolupament del llenguatge dels infants, la prevenció de dificultats de llenguatge o ja la intervenció en casos ja detectats i/o diagnosticats.
Objectius generals	<p>Els objectius són aquells que se relacionen amb les funcions del mestre d'Audició i Llenguatge.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prevenir dificultats de llenguatge. - Detectar dificultats de llenguatge. - Intervenir. - Programar <p>A partir d'aquí, el que se pretén és realitzar un PALIC a infantil dins l'aula, ja que el fet de dur a terme un pla lingüístic fomenta el suport als nins d'Incorporació Tardana i altres dificultats que pugui haver dins les aules i, així, tots surten beneficiats.</p>
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> - Expressió oral. - Comprensió oral. - Introducció en l'expressió escrita. - Introducció en l'expressió oral.
Temporalització i espai	Tot el curs i a totes les instal·lacions disponibles, ja que de vegades es fa en gran grup, altres en desdoblaments, petits grups i individual.
Metodologia i recursos	La metodologia que es farà servir es basa en els tallers i els ambients, ja que són infants de 3 a 5 anys i està demostrat que aprenen millor pel joc. Els recursos s'especifiquen en cada sessió i activitat.
Sessions	<p>Estimulació multisensorial</p> <p>Estimulació visual: estimular l'atenció visual i promoure l'examen i l'exploració visual com mitjà per a poder rebre la informació visual.</p> <p>Exemples d'activitats:</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Imitació de pràxies i d'emocions.- Pintar les mans i fer dibuixos a cartolines o murals.- Presentar llum a través de diferents objectes per tal de veure si la busquen o s'orienten cap a ella.- Utilització de mòbils que se penjen al seu camp visual. <p>Estimulació auditiva: aconseguir una major atenció i concentració davant els sons que provenen del medi a través de l'estimulació de l'audició i de les percepcions sensorials associades. Exemples d'activitats:</p> <ul style="list-style-type: none">- Escoltar els sons i renous de l'ambient.- Cercar parelles de sons iguals. En aquest es preparen uns pots opacs de color blanc amb diferents objectes (repetits, parelles) com pedres, fulles, aigua, copinyes, etc. Es tracta de que descriguin quin creuen que és l'objecte, després han de trobar la parella i comprovar. Una vegada fet això, es pretén que ens expliquin on podem trobar aquest objecte, per a què se pot fer servir i si l'han vist o usat mai.- Imitar onomatopeies.- Fer sons amb el propi cos, ensenyar ritmes que ells han de repetir i afegir qualche so en cadena (més propi de 6è d'EI).- Gravar les veus de la classe i de l'escola i jugar a reconèixer de qui és la veu. <p>Estimulació gustativa (quan la COVID ho permeti), amb l'objectiu de comprendre la informació que ens arriba i tractar el desenvolupament del procés de succió, mastegació i deglució. Exemples d'activitats:</p> <ul style="list-style-type: none">- Tastar diferents aliments per contrastar el dolç, salat, amarg i aspre.- Aparellar aliments per gust similar. <p>Estimulació psicomotriu: permet el desenvolupament motriu, facilitar les habilitats d'exploració, manipulació, orientació. Exemples d'activitats:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ús de cançons que facin referència a l'esquema corporal i moviment:
--	---

	<ul style="list-style-type: none">- Chu chua.- En Joan Petit- Proposar jocs amb diferents postures. <p>Estimulació tàctil: descobrir el sentiment del propi cos desenvolupant les diferents percepcions. Exemples d'activitats:</p> <ul style="list-style-type: none">- Per aquest taller es prepara una capsa amb diferents objectes que els infants han de desxifrar la seva identitat només amb el tacte. A més, han de donar pistes als seus companys per tal de que puguin endevinar quin objecte és.- Explorar a través del tacte i amb els ulls tancats o embenats, diferents parts del cos com la cara, els braços, l'esquena. <p>Estimulació olfactiva i respiratòria: consciència del procés de respiració i el coneixement de l'olfacte. Exemples d'activitats:</p> <ul style="list-style-type: none">- Gimnàstica respiratòria, com ioga dels animals infantils, exercicis de relaxació.- Higiene nasal.- Fer fonació amb la respiració.- Capses d'olors.
	<p>Estimulació comunicativa - Consciència</p> <ul style="list-style-type: none">a. Semàntica. A tres anys el que se vol aconseguir és que pensin en paraules i com a tal si són llargues o curtes. A més de treballar el vocabulari i l'expressió.b. Sil·làbica. A quatre anys es comença a pensar en síl·labes, mentre que aprofundeixen en el vocabulari i l'expressió oral, la comunicació i el desenvolupament de diverses parts de la comunicació (narració i descripció més que denominació).c. Fonètica. A 5 anys, es comença a pensar en fonemes, han de saber contar quantes paraules tenen les frases o oracions curtes i ser conscient del tamany de les paraules. També se treballa la correspondència so i primera lletra o síl·laba de les imatges. D'aquesta manera es fomenta i comença a desenvolupar les primeres pases de la lectoescriptura.

	<p>Conversa</p> <p>Bon dia, que normalment fan:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Cantar la cançó del bon dia.2. Passar llista a partir d'unes targetes on la lletra inicial està de color vermell i totes les lletres del nom estan en lletra de pal.3. Cantar la cançó dels dies de la setmana i localitzar-lo al calendari per poder posar-lo a la pissarra blanca amb les targetes dels dies de la setmana, el dia del mes, el mes i l'any. <p>Cap de setmana; fer una conversa del que ens ha passat el cap de setmana. D'aquesta manera es treballa la memòria, l'expressió oral i l'ordenació. Per a que els infants es sentin còmodes, els docents de l'aula també contaràn el cap de setmana i serviran de model.</p> <p>Com me sent? Amb cares d'emojis posen el seu nom a un plafó (on hi ha una cara alegre, una trista i una enfadada) i expliquen com se senten i perquè. Després, si l'emoció no la sentim com a positiva, pensam i cercam solucions.</p>
	<p>Conta-contes i cançoner</p> <p>Una manera lúdica i entretinguda de desenvolupar el llenguatge és fer conta-contes on el mestre és el narrador i després anem canviant, ja que és molt important que els infants vagin fent primer denominacions de coses que veuen, després descripcions i finalment, narracions. És una feina a llarg termini i en la que és necessari que donem pautes i modelatge.</p> <p>A més a més, amb les mascotes d'aula i els noms dels nins es poden inventar cançons a més d'altres conegudes com la de Sol, solet; que fan referència a rutines i hàbits. Si s'acompanyen de qualche tipus de coreografia serveix també per treballar la motricitat i la coordinació.</p>
	<p>Vincles</p> <p>Aquesta activitat suposa la incorporació de les TIC a EI com un recurs més, ja que a les aules hi ha pissarra digital que permet un aprenentatge interactiu amb eines com aquesta.</p>

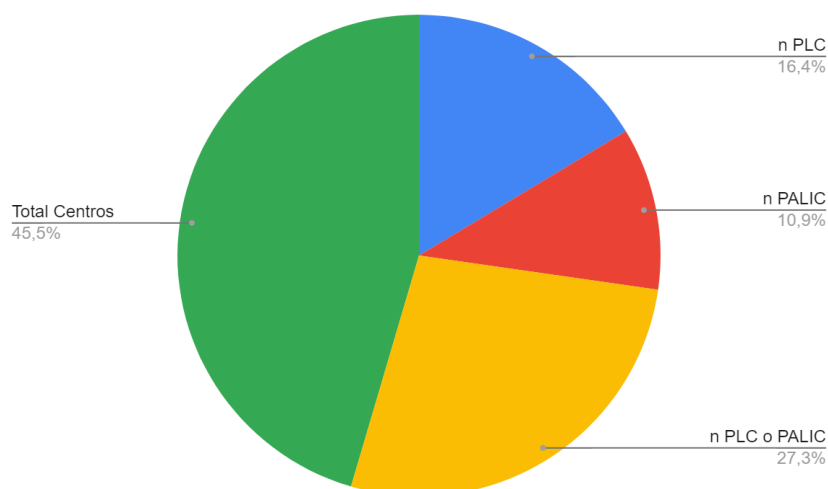
	<p>La proposta és dedicar una sessió setmanal per a treballar elements curriculars i llenguatge de forma lúdica on tots els alumnes poden participar. A més, la plana web és intuïtiva, gratuïta i de fàcil accés.</p> <p>A la secció d'EI hi ha diverses opcions com: el trencaclosques del museu, jocs, memory i altres, a partir de les quals es poden treballar els diferents tipus de narració (denominació, descripció i narració) segons els diferents nivells i cursos de l'etapa.</p>
--	--

7. Discussió.

Objectiu 1. Recopilació de 50 centres per observar quins d'ells aplica el programa PALIC, com i qui el duu a terme.

Els resultats obtinguts mostren una predominança de les que opten per fer un PALIC a causa de l'augment d'alumnat IT o de parla estrangera.

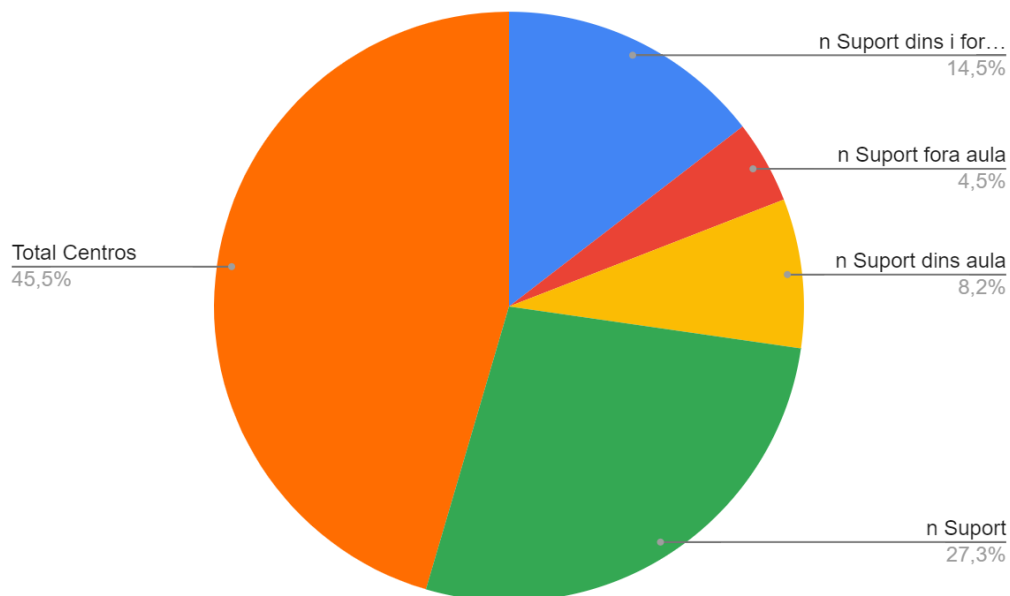
Amb els gràfics representatius d'aquest objectiu podem veure que, encara que, com s'ha dit, s'han mirat un 35% de les escoles de Mallorca pactades segons l'error mostral calculat amb en Daniel Roig Adrover, podem dir que no totes les escoles disposen d'un PLC o PALIC, cosa que dificulta l'accés a la llengua de l'alumnat IT i, d'aquesta manera, el seu accés als recursos educatius i els coneixements-aprenentatges no té una ajuda significativa i generalitzada al centre que l'acull.

Amb relació a la qüestió del lloc d'aplicació dels suports, on s'inclou el PLC i el PALIC, podem observar que allò que predomina és una combinació de dins i fora de l'aula, on hem de tenir en consideració que els suports dins l'aula, com és inclusiu, són generals per a tots els

alumnes amb adaptacions (és a dir, s'aplica a un grup heterogeni); però la qüestió és si els que es fan fora de l'aula són individuals o en petit grup i si aquest petit grup és homogeni o heterogeni.

A l'estudi de Pujolàs Maset (1998) ens diu que "amb l'assumpció i la creença en les propietats presumiblement positives de la lògica de l'homogeneïtat dins dels sistemes educatius, els educadors han impedit sistemàticament, encara que potser inadvertidament, que molts alumnes discapacitats i no discapacitats adquirissin les habilitats, els valors i les actituds necessàries per funcionar en els polifacètics i interpersonalment complexos entorns dels adults" (Brown, Nietupski i Hamre-Nietupski, 1987, p. 23). En aquest article ens parla de dur l'homogeneïtat a punts com aules per cada un dels tipus de necessitats i programes específics dins les mateixes necessitats segons el grau d'aquesta dificultat.

Altres publicacions com la d'Abascus amb en David Altimir fan una reflexió damunt les agrupacions on ens diu que aquests darrers anys, potser des de l'arrencada de l'estratègia de construir escoles «de nova creació» cap als inicis de l'any 2000, deixen un marge de llibertat molt important als equips directius i també un temps de creixement per anar definint i construint el projecte mateix, apareix un retorn a l'agrupament de nens d'edats diferents.

D'una banda, és cert que si es vol trencar una inèrcia d'escola controladora, homogeneïtzadora, transmissible, repensar els criteris d'agrupament dels nens és una bona estratègia. Si es vol construir un model d'escola que passi de la transmissió del coneixement en la construcció de l'aprenentatge, agrupar els nens per altres motius que per l'edat pot afavorir el canvi. Es diu que l'escola és l'única institució que agrupa els infants per any de naixement, i això ens ha de fer pensar.

D'aquesta manera, planteja una qüestió sobre els tipus d'agrupaments i d'organitzacions on, tal vegada, haurien de tenir cabuda més tipus i no només una escola heterogènia.

A l'article de Burke (2011) podem treure la conclusió que hi ha molta informació sobre el treball en grup i els seus beneficis, el que depèn de l'èxit dels aprenentatges és la responsabilitat individual de cada un dels membres en la tasca a realitzar; a més dels beneficis de l'aprenentatge col·laboratiu on les agrupacions no tenen el perquè ser sempre heterogènies o homogènies.

Wright i Lawson (2005) van trobar que unir la feina dins i fora de la classe encoratja els estudiants a passar més temps preparant-se per a la classe i tenint converses amb els membres de l'equip fora de l'horari regular de classes. Això es relaciona amb l'esforç individual i el sentiment de responsabilitat.

En general, sembla clar que quan es tracta de treball en grup, el tot és més gran que el suma de les parts. El treball en grup ajuda els estudiants a desenvolupar habilitats de treball en equip i interaccions socials, així com aprendre sobre diversos orígens, cultures, creences i actituds (Payne et al., 2004 a Burke, 2011).

Objectiu 2. Recopilació d'informació del coneixement del PALIC - formulari.

Segons els resultats obtinguts, sembla haver-hi una correspondència entre la necessitat real de l'aplicació del programa PALIC i l'opinió dels docents que han participat en el formulari, però que aquesta no s'aplica en les escoles de la forma esperada.

El que cal demanar-se és si els recursos humans i econòmics del que disposen les escoles permet donar els recursos que els alumnes necessiten per assolir els continguts i les competències en l'àmbit curricular.

També podem veure que el 90% considera que l'aplicació del programa PALIC és funció del mestre d'AL, ja que aquest inclou l'acollida lingüística. En canvi, s'ha vist que a les escoles qui aplica el programa d'acolliment lingüístic és el tutor (que trobem normal i afavoridor perquè és el docent de referència) i el PT, però no ho fa el mestre d'AL, que és l'especialista. Tot i que, dins les funcions del mestre d'AL, aquesta funció està especificada, no totes les escoles en disposen, això no permet donar resposta a aquesta necessitat.

Cal dir que, el plantejament de les preguntes amb opció múltiple de resposta pot donar

lloc a respostes esbiaixades, per la qual cosa, una limitació d'aquesta pregunta és que els ancoratges o les opcions de resposta haurien de ser únics per cada categoria, ja que les combinacions no permeten veure la realitat dels percentatges de les opcions. El que passa és que el resultat de la pregunta "Consideres que els suports s'han de dur de forma exclusiva dins l'aula?" no és del tot fiable per la forma de redacció de la pregunta, perquè pot significar que estan d'acord en fer els suports de forma exclusiva dins les aules o no estar-hi. D'aquesta manera, és una pregunta invàlida.

Amb tot i això, fent una recerca en la comparativa dels resultats d'aprenentatge en les agrupacions homogènies i heterogènies, hem pogut trobar que un dels resultats (Calatayud Salom, 2018) més cridaners ha estat que les modalitats de streaming i mixture són les que més s'estan aplicant a Espanya i, escassament s'estan treballant les pràctiques de modalitat d'inclusió a través de les experiències de centres convertits en Comunitats d'Aprenentatge.

Amb la LOMQUE els suports es varen incloure dins les aules i es parla d'escola inclusiva, sense tenir en compte els beneficis, en algunes ocasions, de fer grups homogenis. D'aquí va sorgir el programa PALIC que ens ocupa. Amb la nova llei educativa i les situacions d'aprenentatge haurem de veure si serà possible donar resposta a les necessitats educatives i poder dur a terme la inclusivitat així com ens ve donada, però de moment, la realitat mostra que aquesta inclusivitat requereix recursos estructurals, humans, docents i econòmics que no s'aporten a les escoles, per tant, la qüestió és: com podem dur a terme una escola inclusiva amb els recursos una mica millorats d'una escola tradicional?

A més, de cara als plantejaments de correlació

- a. **Edat i anys d'experiència**, on esperava trobar una correlació elevada. En els resultats hem pogut veure que la correlació és elevada i significativa i la dispersió és mínima. Cal dir que en base a la mitjana de l'edat (38.95) i dels anys d'experiència (13.2) a més de les seves desviacions (12.35 edat i 11.21 experiència), el resultat va en consonància i en progressió lineal. D'aquesta manera podem dir que a més anys, major experiència i és una progressió lògica.
- b. **Anys d'experiència i coneixement del programa PALIC**, on esperava trobar que a més anys d'experiència hi ha major coneixement del programa. Amb l'anàlisi Pearson va sortir que la correlació no és significativa, per la qual cosa, comparant les mitjanes (anys d'experiència: 13.2, coneixement del programa 6.25) amb les seves respectives desviacions (11.21 i 2.42); podem veure que a més anys d'experiència hi ha un major coneixement i que, tal vegada, amb una

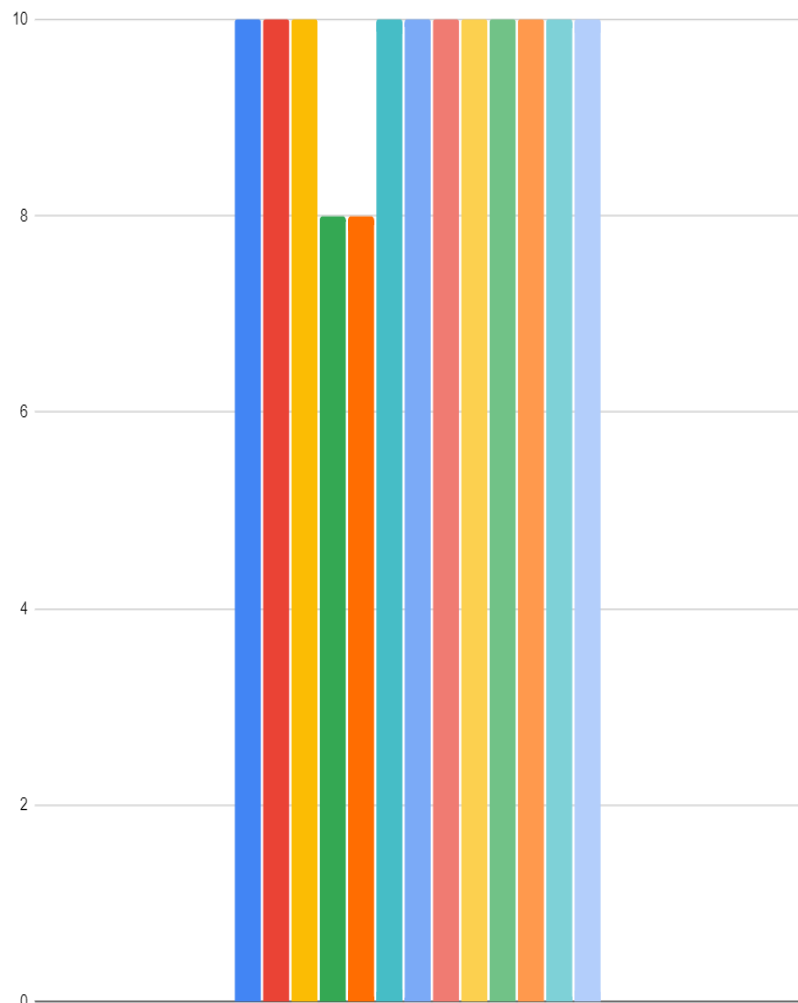
mostra més quantiosa de docents, els resultats podrien ser més positius de cara a la correlació. Cal dir també, que les dades tenen dispersió ja que no segueixen el patró de la línia de dispersió gràfica.

- c. *Anys d'experiència i els suports exclusius dins l'aula* on esperava trobar correlació negativa. No s'ha complert cap de les hipòtesis ja que no hi ha una correlació significativa i la dispersió és elevada. Tenint en consideració les mitjanes i desviacions d'aquests dos ítems, podem veure que a més experiència més consideren que els suports dins l'aula.
- d. *El nivell en que l'acollida lingüística és tasca de l'AL i els anys d'experiència*, on esperava trobar una correlació positiva amb dispersió moderada dels resultats, entre el mestre d'AL i més anys d'experiència. En aquest cas, la correlació ha estat negativa, al contrari del que havia plantejat i les dades tenen cert grau de concentració a la part inferior dreta del gràfic de dispersió i, tenint en compte la varietat d'anys d'experiència de la mostra i les seves desviacions podem dir que, sembla haver una predisposició per tal que el programa PALIC sigui tasca de l'AL.
- e. *L'aplicació del PALIC a totes les escoles i el benefici per a tots els alumnes*, on espero trobar una elevada correlació. Efectivament, hi ha hagut correlació significativa però no elevada i cert grau de dispersió. Pot ser que la limitació sigui causada per la forma de redacció de la pregunta i que la mostra és petita.

Objectiu 3. Proposta d'adaptació i acostament al mestre d'AL com estimulació global dins l'aula.

Deixant que el mestre d'AL entri a les aules i pugui fer la seva feina amb tallers, ambients, jocs, i d'altres, està donant resposta a les necessitats que cobreix el programa PALIC; llavors, aquest programa sí que es pot dur a terme en aquest període.

Per tal de poder veure la seva efectivitat s'ha fet un [formulari](#) d'autoavaluació que l'he respost en base al que se va aplicar durant el període de pràctiques i s'han obtingut les següents respostes:

- 1. Els objectius d'aprenentatge estan clarament definits
- 2. He planificat la seqüència seleccionant objectius i continguts que estan relacionats amb el currículum
- 3. El projecte és el resultat d'integrar els objectius, continguts i criteris d'avaluació de diferents àrees de coneixement.
- 4. Hi ha relació entre les activitats i el desenvolupament de les competències dels alumnes.
- 5. He tingut en consideració la diversitat dels alumnes
- 6. He planificat les activitats per tal de que suposin un repte cognitiu adequat a cada alumne
- 7. He establert relacions entre els coneixements previs i els nous
- 8. He detallat les pases a seguir abans de fer l'activitat i he anat recordant durant el procés.
- 9. En cada sessió he fet explicació i modelatge per realitzar les activitats
- 10. He proposat activitats adequades a l'edat i les necessitats de cada grup - classe i dels alumnes de forma individualitzada (multinivell)
- 11. He proposat activitats adequades a diferents contextos, espais i realitats
- 12. He donat oportunitats perquè cada alumne pugui usar estratègies d'aprenentatge i de resolució diferents.
- 13. He usat tècniques de bastida per ajudar a la comprensió de conceptes (modelatge, experimentació, demostració)

Se veu que hi ha dos ítems que poden tenir una millora d'acord amb més experiència i pràctica a més de fer una preparació de les activitats amb diversitat per poder preveure obstacles/dificultats com esgotament dels alumnes, fer modificacions in situ si es veu que no funciona l'activitat i donar alternatives de realització de les activitats. És cert que, en la valoració, foren els ítems que les tutores comentaren com aspecte a millorar, per la qual cosa, s'han de tenir en consideració.

Fent una anàlisi dels resultats de les activitats dutes a terme podem observar:

Activitat: “Seqüència d’imatges”.

Es tracta d'una activitat multinivell que és adaptable al nivell ja que segons el curs es poden fer unes adaptacions i activitats o unes altres. Aquesta activitat consta de diferents conjunts d'imatges i un plafó amb velcro per poder ordenar-les i, d'aquesta manera poder treballar diferents continguts i habilitats lingüístiques.

● **Objectius.**

Els objectius són els mateixos als diferents cursos, amb diferent grau de dificultat.

- Expressió oral. Conversa i narració.
- Ordre i numeració.
- Parts de la història (inici, desenvolupament i final).
- A cursos de primària, s'afegeix: Inventar una de les parts de la història amb la presentació de les imatges amb absència d'alguna d'elles.
- Escriptura.

● **Desenvolupament de la sessió.**

- A la sessió de 4t d'Educació Infantil, es va parlar primer del que era una història i arribarem a la conclusió de que és semblant als contes que tenen a casa o que s'expliquen a l'escola. Posteriorment, es va presentar el plafó i es va repasar l'ordenació del nombre 1 fins al 6 per poder col·locar les imatges. Després de l'ordenació decidida en grup gran, cada un dels infants va explicar una imatge i crearem la història entre tots.
- A la sessió de 5è d'Educació Infantil, a més de fer el mateix que a la sessió del curs anterior, es va afegir que els infants triessin una de les paraules associades a les imatges, com per exemple nina, i conten les síl·labes, ja que se treballa la consciència sil·làbica.

- A la sessió de 6è d'Educació Infantil (a la qual va assistir d'observador el tutor de pràctiques de la UIB), es fa el mateix amb l'afegit de que els alumnes extreuen una oració i amb l'element visual dels retoladors col·locats al terra contenen les paraules de la mateixa, per exemple: el moix està al seu llit, són 6 retoladors. Després, els alumnes que han col·locat aquests referents visuals, escriuen la seva paraula a la pissarra blanca. D'aquesta manera, treballen la consciència semàntica. A més, abans de començar la col·locació, es va fer una conversa sobre si amb una imatge es pot contar una història i quina és la importància de l'ordre per tal de que aquesta tinguí sentit i coherència.

- **Resultats i observacions. Feed-back.**

El resultat va ser molt positiu ja que els alumnes varen disfrutar, les tutores dels grups també i digueren que era una activitat molt completa que elles duran a terme en altres moments per potenciar els objectius marcats.

El feedback va ser molt positiu, tant per accessibilitat, programació multinivell, control d'aula, adaptació a les necessitats del grup i relació amb els continguts del currículum que treballaven cada un dels grups on es va presentar l'activitat.

Activitat: "Taller de discriminació multisensorial".

- **Objectius.**

Els objectius s'adapten als nivells. Aquest taller es va fer a 4t d'EI i 5è d'EI.

- Aconseguir una major atenció i concentració davant els sons que provenen del medi a través de l'estimulació de l'audició i de les percepcions sensorials associades.
- Descobrir el sentiment del propi cos desenvolupant les diferents percepcions dels objectes.

- **Desenvolupament de la sessió.**

Discriminació auditiva. En aquest es preparen uns pots opacs de color blanc amb diferents objectes (repetits, parelles) com pedres, fulles, aigua, copinyes, etc. Es tracta de que descriguin quin creuen que és l'objecte, després han de trobar la parella i comprovar. Una vegada fet això, es pretén que ens expliquin on podem trobar aquest objecte, per a què se pot fer servir i si l'han vist o usat mai.

Discriminació tàctil. Per aquest taller es prepara una capsa amb diferents objectes que els infants han de desxifrar la seva identitat només amb el tacte. A més, han de donar pistes als

seus companys per tal de que puguin endevinar quin objecte és.

- **Resultats i observacions. Feed-back.**

El resultat va ser molt positiu ja que els alumnes varen disfrutar, les tutores dels grups també i digueren que era una activitat molt completa que elles duran a terme en altres moments per potenciar els objectius marcats.

D'aquesta manera podem veure que els tallers multisensorials són els que tenen millor acollida amb els infants, seguit dels contes i cançoners. És cert que la part de vincles no es va dur a terme, però es proposa per l'Aprenentatge-Servei i així tenir nous recursos i activitats lúdiques per donar resposta als interessos i les necessitats dels infants.

8. Conclusió.

Tenint en compte el bagatge teòric i la seva aplicació en aquest TFG podem concloure que donar resposta a les necessitats educatives dels alumnes i dels centres depèn dels recursos materials, econòmics i humans. La inclusivitat és una metodologia amb una gran potència d'acord amb resultats, però deixa de banda la consideració d'altres agrupacions i metodologies que puguin donar una resposta més eficient i eficaç a aquestes necessitats. Pareix contradictori voler donar la mateixa metodologia de la mateixa manera a tots els alumnes.

No neguem que la inclusió sigui positiva, només volem valorar la possibilitat d'aplicar programes amb altres formes d'agrupaments, ja siguin desdoblaments dins el mateix curs on, els mateixos tutors per segons quins tipus d'activitats suggereixen certa homogeneïtat per tal de donar resposta a una necessitat present en més d'un alumne. Llavors, d'aquesta manera, en el cas del programa PALIC, serà més productiu per als alumnes i l'assoliment de la competència lingüística; ja que el llenguatge és una necessitat universal.

9. Referències bibliogràfiques.

- Acosta, V., Moreno, A., Cámara, M., Coello, A., & Mesa, J. (2007). *Guía de actuaciones educativas en el ámbito de la comunicación y el lenguaje*. Islas Canarias: Consejería de Educación, Universidades, Cultura y Deportes del Gobierno de Canarias. Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa.
- Altimir, D. (2019, 13 septiembre). Innovación educativa: agrupar a los alumnos de la escuela en grupos heterogéneos. Abacus Cooperativa. Recuperat 21 de juny de 2022, de <https://cooperativa.abacus.coop/es/comunidades/comunidad-educativa/conocimiento-compartido-educativa/innovacion-educativa-agrupar-a-los-alumnos-de-la-escuela-en-grupos-heterogeneos/>
- Adrover-Roig, D., Bassa, R., & E-llibre, C. (2015). *Els llenguatges de l'infant: Del cos i la parla a l'escriptura* (1a edició ed.). Editorial UOC.
- del Riu, M. J. (2006). *Dialnet*
Mètriques
- Bruner, J. (1986). *El habla del niño: aprendiendo a usar el lenguaje*.
- Calatayud Salom, M. (2018). *Los agrupamientos escolares a debate*. Dialnet.unirioja.es. Consultat, 1 de març 2022, from <https://dialnet.unirioja.es/download/articulo/6531595.pdf>.
- Carratalá, E. R. (2005). *Las dificultades de aprendizaje escolar: manual práctico de estrategias y toma de decisiones*.
- Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. CAIB. Recuperat 10 de maig de 2022, de https://www.caib.es/sites/transparenciaperconselleria/es/n/decreto_672008_de_6_de_junio_por_el_cual_se_establece_la_ordenacion_general_de_las_enseñanzas_de_la_educacion_infantil_la_educacion_primaria_y_la_educacion_secundaria_obligatoria_en_las_islas_baleares
- Departament d'Inspecció Educativa - Govern de les Illes Balears. (2015). CAIB. Recuperat 5 de març de 2022, de http://die.caib.es/normativa/html/140/060/020_ca.html
- Document Consideracions sobre l'ús dels procediments naturalistes per a la intervenció a logopèdia. Consideracions sobre l'ús dels procediments naturalistes per a la intervenció en Logopèdia, 26(1). Recuperat 6 de maig de 2022, de <https://dialnet.unirioja.es/metricas/documentos/ARTREV/2140949>
- Domezáin, G. A. J. C. R. M. J. (2003). *Comprendre el llenguatge fent exercicis* (1aed., 1a imp ed.). Entha Ediciones S.L. Gómez, S. L. (2005, 5 juliol).

- Equipos de Orientación Educativa de Córdoba. Consejería de Educación; Dirección General de Participación i Solidaridad en la Educación. *Propuesta de actividades para la estimulación del Lenguaje Oral en Educación Infantil (2005)*.
- EL PALIC, un model per a les illes. Cursa.ihmc.us. (2022) <https://cursa.ihmc.us/rid=1S2RR8P2Z-2BRNPYN-35XN/PALIC.pdf>
- F., & Carrasco Escandell, M. *EL PALIC, UN MODEL PER A LES ILLES*. Redined.educacion.gob.es. Recuperat 6 juny 2022, de <https://redined.educacion.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/7307/1204042INN.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- Generalitat de Catalunya (2004). L'ús del llenguatge a l'escola. *Propostes d'intervenció per a l'alumnat amb dificultats de comunicació i llenguatge*. Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Educació i Cultura, Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat (2010). Orientació per a l'elaboració del Pla d'Acollida a l'educació secundària: Atenció a l'alumnat d'incorporació tardana. Recuperat de: http://die.caib.es/normativa/pdf/2010/2010_OrientacionsperaelaboracioPlaAcollidaES O.pdf
- Intercultural, A., Intercultural, A., Intercultural, A., Intercultural, A., & Intercultural, A. (2005, 10 maig). Pla d'Interculturalitat. Aula Intercultural. Recuperat 5 d'abril del 2022, '<https://aulaintercultural.org/2005/05/10/plan-de-interculturalidad/>
- O.G. (2008, 6 juny). Normativa aplicable i directrius, instruccions, acords i circulars
- Junta de Andalucía (2003). Equipos de orientación educativa de Granada. *Programa de estimulación lingüística en educación infantil* <https://www.orientacionandujar.es/wp-content/uploads/2013/08/PROGRAMA-DE-ESTIMULACION-LINGUISTICA-EN-EDUCACION-INFANTIL.pdf>
- La prevenció de dificultats del llenguatge oral en el marc escolar: avaluació i intervenció primerenca. *Pensament Psicològic*, 1(5). Recuperat 5 de maig de 2022, de <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=80100506>
- Ministerio de Educación, Cultura y Deporte (MECD). *Planes y programas estatales y autonómicos*. Recuperat de <https://www.mecd.gob.es/cultura/areas/cooperacion/mc/aedi2008/buenaspracticasp/la>

[nes-y-programas-1.html](#)

Nacional de Estadística, I. *Mujeres en el profesorado por enseñanza que imparten*. Ine.es. Recuperat 8 de maig 2022, de https://www.ine.es/ss/Satellite?L=es_ES&c=INESeccion_C&cid=1259925481851&p=%5C&pagename=ProductosYServicios%2FPYSLayout¶m1=PYSDetalle¶_m3=1259924822888.

Pfaller, M. R. K. M. P. S. A. (2008). Artigas, J., Rigau, E., & Garcia-Nonell, K. (2008).

Trastorns del llenguatge - Taula I. Estratègies. StuDocu. Recuperat 1 de març de 2022, de <https://www.studocu.com/es-mx/document/universidad-autonoma-de-san-luis-potosi/laboratorio-de-modelado/artigas-j-rigau-e-garcia-nonell-k-2008-trastornos-del-lenguaje/9504337>

Pérez, E. (2013) *Diagnóstico e intervención en las dificultades evolutivas del lenguaje oral*. Barcelona: Lebón

Pons Barceló, M, M., Solivellas Morro, F. M. & Carrasco Escandell (2003). *Pla d'acolliment lingüístic i cultural (PALIC). Un model per a les illes*. Palma: Servei d'Ensenyament del Català. Recuperat de <http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0075/b226fa1a-7ba0-4ea1-be1c-2439a89943c3/palic.pdf>

Pujolàs Maset, P. (2012). Aulas inclusivas y aprendizaje cooperativo. *Educatio siglo XXI*, 30, 89–112. Recuperat de <http://repositori.uvic.cat/handle/10854/1998>

Rodríguez, V. M. A., Acosta, V. M., & Santana, A. M. M. (1999). Dificultats del llenguatge en ambients educatius. *Masson. Bolletí Oficial de les Illes Balears*, de 16 de maig de 2015, núm. 73, pp. 25016-25302.

10. Annexes

Annex 1. Dificultats en les que pot ser útil el programa PALIC.

Dificultat	Implicacions educatives
<p>Dislàlia</p> <p>Diglòssia/disàrtria</p>	<p>Segons Sastre (2015):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dificultats en la dimensió fonètica, articulatòria. - Afectació en les relacions interpersonals. - Afectació en el desenvolupament personal-emocional. <p>En relació a la dislàlia, segons Acosta (2007):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dificultats en la producció de sons relacionats amb l'articulació. - Els errors són estables independentment del context. - S'identifiquen errors aïllats. <p>En quant a la disàrtria, Acosta (2007): la paràlisi (o altres dificultats motrius) presenten dificultats en la parla.</p> <p>Finalment, en la diglòssia, Acosta (2007) diu que les dificultats es deuen a alteracions anatòmiques, genètiques i traumàtiques que afecten als òrgans perifèrics.</p>
<p>Disfonia</p> <p>Disfèmia</p>	<p>Segons, Sastre (2015) pot condicionar la relació interpersonal i el desenvolupament personal- emocional.</p> <p>En quant a la disfèmia, Acosta (2007) classifica en 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Tònica: interrupció a l'inici de la parla, amb espasmes o immobilitzacions. b. Clònica: repetició de la síl·laba abans de començar una frase. c. Tónico-clònica: combinació de les dues.
<p>Trastorn fonològic</p>	<p>Segons Sastre (2015):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dificultats en la discriminació auditiva dels sons. - Dificultat en la producció de fonemes, síl·labes i paraules.

	<ul style="list-style-type: none">- Repercussió en l'aprenentatge de la lectura i escriptura de la llengua estrangera. <p>Segons Acosta (2007):</p> <ul style="list-style-type: none">- Dificultats per organitzar els contrastos.- El fonema afectat forma part del repertori fonètic.- Errors inestables dependent del context lingüístics.- Forma patrons que corresponen a processos de simplificació.
Retard del llenguatge (RL) Inici tardà (IT)	<p>Segons Sastre (2015):</p> <ul style="list-style-type: none">- Pot condicionar la relació social i el desenvolupament intrapersonal.- Necessiten treballar la comprensió i l'expressió.- Afecta a totes les dimensions.- Evolució positiva. <p>En relació al RL; Acosta (2007):</p> <ul style="list-style-type: none">- Fonologia:<ul style="list-style-type: none">a. Reducció i simplificació.b. Dins la paraula fa omissions, substitucions i assimilació de fonemes.- Morfosintaxi:<ul style="list-style-type: none">a. Retràs en l'adquisició de determinades categories com les flexions verbals i la pronominalització.b. Oracions simples.c. Errors de concordança.- Semàntica:<ul style="list-style-type: none">a. Incorporació lenta de vocabulari.b. Paraules carregades de significat.c. Dificultat:<ul style="list-style-type: none">i. Per recordar el terme del referent.ii. Establir relacions entre paraules d'una mateixa

	<p>categoria semàntica.</p> <p>d. Termes genèrics o ambigus.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pragmàtica: <ul style="list-style-type: none"> a. Poca participació espontània. b. Dificultat per iniciar converses o mantenir torns de paraula.
<p>Trastorn Específic del llenguatge (TEL)</p>	<p>Segons Sastre (2015):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dificultat en totes les dimensions del llenguatge, en diferent mesura i característiques. - Afectació en expressió o comprensió. - Afecta a totes les àrees, aspectes curriculars i de desenvolupament personal. <p>Segons Acosta (2007):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonologia: <ul style="list-style-type: none"> a. Distorsió i desorganització. b. Reduccions significatives del sistema consonàntic i estructura sil·làbica. c. Parla intel·ligible. - Morfosintaxi: <ul style="list-style-type: none"> a. Morfologia molt primària. b. Categoria verbal molt reduïda. c. Alteració de l'ordre. d. Ús quasi exclusiu d'estructures simples. - Semàntica: <ul style="list-style-type: none"> a. Vocabulari expressiu limitat. b. Dificultat per recuperar el referent i de memòria a llarg plaç. c. Abús de "muletillas". - Comprensió: <ul style="list-style-type: none"> a. Límit de morfemes.

	<ul style="list-style-type: none"> b. Errors de lectura. c. Dificultat per entendre enunciats i discursos llargs. - Pragmàtica: <ul style="list-style-type: none"> a. Predomini de gests i conductes no verbals. b. Absència de participació espontània. Inseguretat. c. Conversa limitada. Dificultat per veure els errors en la comunicació. Dificultat en la narració.
Discapacitat auditiva	<p>Sastre (2015) explica que:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diferències interindividuais. - Pròtesi auditiva. - Treballar totes les dimensions i, per tant, afecta a totes les àrees curriculars i de desenvolupament personal.
Trastorn del desenvolupament intel·lectual	<ul style="list-style-type: none"> - Diferències interindividuais (Sastre, 2015). - Afecta comprensió (habilitats receptives i major dependència del context) i expressió (major freqüència i duració dels processos fonològics de simplificació) (Acosta, 2007; Sastre, 2015) - Afecta a totes les àrees sobretot relacionades amb les habilitats cognitives (Sastre, 2015). <p>Segons Acosta (2007) trobam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Processament: <ul style="list-style-type: none"> a. Dificultat per discriminar l'estímul rellevant. b. Dificultat per emmagatzemar i recuperar informació. c. Pobres habilitats de memòria (més auditiva que visual) i de recuperació fonològica a curt termini. d. Dificultats de generalització i incapacitat per detectar similituds. - Morfosintaxi: oracions més curtes i simples. - Semàntica: <ul style="list-style-type: none"> a. Significat literal i concret de paraules. b. Retràs d'adquisició de vocabulari.

	<ul style="list-style-type: none"> - Pragmàtica: <ul style="list-style-type: none"> a. Retràs de requeriment gestual. b. Conversa: <ul style="list-style-type: none"> i. Dificultats en la comunicació referencial i clarificació. ii. Menor assertivitat. iii. Retràs en les funcions comunicatives.
<p>Discapacitat motriu</p>	<p>Segons Sastre (2015):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió expressiva del llenguatge. - Condiciona el procés: <ul style="list-style-type: none"> a. Adquisició. b. Relació comunicativa. - Necessiten suport tècnic i/o sistemes alternatius i complementaris de comunicació. <p>Segons Acosta (2007); en relació a la paràlisi cerebral:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonologia: <ul style="list-style-type: none"> a. Substitucions i omissions de sons. b. Dificultats en la prosòdia. c. Pot haver disàrtria i apràxia. - Morfosintaxi: oracions llargues, fragmentades i irrelevantes. - Semàntica: problemes per recuperar la paraula, etiquetar i descriure objectes. - Comprensió: problemes d'atenció i de velocitat. Afecta a l'audició i la comprensió lectora, d'oracions i de termes abstractes. - Pragmàtica: dificultats en l'organització i expressió d'idees complexes. Fan comentaris inefectius i les narracions són molt curtes.
<p>Trastorn de l'Espectre Autista</p>	<p>Segons Sastre (2015):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afecta la capacitat comunicativa bàsica.

<p>i síndrome d'Asperger</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afecta la relació social. - Afecta a l'aprenentatge. <p>Segons Acosta (2007):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonologia: <ul style="list-style-type: none"> a. Variable i desordenada. b. Dificultats prosòdiques. - Morfosintaxi: <ul style="list-style-type: none"> a. Pronoms i finals de verbs. b. Frases poc complexes. c. El grau influeix molt en les produccions. - Semàntica: <ul style="list-style-type: none"> a. Dificultat d'accés lèxic. b. Respostes inapropiades. - Comprensió: sobretot de connexió al discurs. Dificultat per entendre els dobles sentits, refranys i dites populars. - Pragmàtica: <ul style="list-style-type: none"> a. Dèficit en atenció conjunta. b. Dificultat en: <ul style="list-style-type: none"> i. Inici i manteniment d'una conversa. ii. Adaptar la forma i el contingut al context. iii. Variacions estilístiques. c. Aversió a la mirada. d. Ecolalia i frases rutinàritzades. e. Pocs gestos. f. És freqüent: <ul style="list-style-type: none"> i. Preguntes. ii. Repeticions. iii. Monòlegs associats.
<p>Dificultats</p>	<p>Es deu a:</p>

<p>ambientals (Acosta, 2007)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Abús de substàncies per part de la mare (teratògens). 2. Maltractament. <p>Es manifesta per mutisme o trastorns en la fluïdesa de la parla.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonologia similar. - Morfosintaxi: oracions simples. - Semàntica: vocabulari expressiu molt limitat. Parla més del aquí i ara. - Comprensió: problemes en la discriminació i processament auditiu i de comprensió lectora. - Pragmàtica: tenen habilitats conversacionals molt pobres i problemes per expressar emocions i de descripció.
<p>Retràs de la parla (Acosta, 2007)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inici tardà i evolució lenta. - Errors típics però més abundants i duradors. - Presència de substitucions, assimilació i estructura sil·làbica pròpia d'edats inferiors. - Problemes en els grups consonàntics, diftongs.
<p>Trastorn de la parla (Acosta, 2007)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Competència limitada i no evoluciona. - Preferència sistemàtica per un grup consonàntic com a substitut. - Reduplicacions i processos atípics de reducció, omissió. - En els casos més greus, reducció a 1 o 2, del nombre de segments i estructures.

Annex 2: Escoles consultades

	ESCOLA	PALIC	ON SE FA	QUI EL FA
1	Sant Josep Obrer	No	-	-
2	Sant Vicenç de Paul	Si - PLC	-	-
3	Puresa de Maria	No	-	-
4	CEIP Ponent	Si - PLC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula	Tutor, suport i orientació
5	La Salle - Inca	No	-	-
6	CEIP Llevant	Si - PLC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula	Tutor, suport i orientació
7	Beat Ramon Llull - Inca	No	-	-
8	Francinaina de Cirer	No	-	-
9	Santo Tomás de Aquino - Inca	Si	Fora de l'aula	PT
10	CEIP Miquel Duran i Saurina	Si - PLC	Dins l'aula i als desdoblaments per fer racons	Tutor i PT
11	CEIP Antonia Alzina	Si - PALIC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb	PT

			suport dins l'aula	
12	CEIP Juníper Serra - Petra	Sí - en revisió	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula	Tutor i PT
13	CEIP Rodamilans	Si - PALIC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula	Tutor i equip de suport
14	CEIP Pere Rosselló Oliver	Si - PALIC	Fora de l'aula	Tutor, AD, PT i professorat implicat
15	CEIP Norai	No	-	-
16	CEIP Porta des moll	No - PLC sense desenvolupar	-	-
17	CEIP S'Albufera	No	-	-
18	CEIP S'Hort des Fassers	Si - PALIC	Dins i fora de l'aula	Tutor, PT i mestres implicats
19	CEIP Pare Bartomeu Pou	No surt	-	-
20	CEIP Els Molins	Si, amb error d'accés	No se sap	No se sap
21	CEIP Es Vinyet	Sí - PLC	Fora de l'aula	Equip docent i

				de suport
22	CEIP Ses bassetes	No	-	-
23	CEIP Guillem Frontera Pascual	No	-	-
24	CEIP Na Caragol	Si - PLC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula	AD
25	CEIP Rosa dels Vents	No	-	-
26	CEIP Pedra Viva - Binissalem	Sí - PLC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula.	Equip docent implicat, AD i equip de suport.
27	CEIP Robines	Si - PLC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula. A Educació Infantil, immersió dins el grup de referència.	Equip docent, Equip de suport
28	CEIP Els molins de Búger	No apareix	-	-
29	CEIP Gaspar Sabater	Si -PALIC	Fora de l'aula i	Equip docent i

			activitats ordinàries amb suport dins l'aula.	de suport.
30	CEIP Mestre Colom	Si - PLC	No s'especifica	No s'especifica
31	CEIP Bendinat	"L'arxiu està a la paperera del propietari"	-	-
32	CEIP Galatzó	Si -PALIC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula.	AL, PT o qualsevol docent del centre
33	CEIP Puig de Sa Ginesta	Si -PLC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula.	AL, PT o qualsevol docent del centre
34	CEIP Puig de sa Morisca	Si - PLC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula.	Mestre de llengües de l'escola.
35	CEIP Xaloc	Si - PLC	Fora de l'aula	PT
36	CEIP Llorenç Ribes	Sí - PALIC (arxiu no funcional)	No se sap	No se sap

37	CEIP Joan Veny i Clar	No	-	-
38	CEIP S'Alzinar	No	-	-
39	CEIP Bartomeu Ordines	Si - PALIC	Dins l'aula	AD
40	CEIP Nadal Campaner Arrom	Si - PLC	Dins l'aula	Mestre de llengües
41	CEIP Gabriel Palmer	Si - PLC/PALIC	Dins l'aula	Mestre de llengües +1 (suport/PT).
42	CEIP Migjorn	No	-	-
43	CEIP Reina Sofia	No	-	-
44	CEIP Badies	Si - PALIC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula.	Equip docent, AL, PT
45	CEIP Molí d'en Xema	No	-	-
46	CEIP Maria de la Salut	Si - PLC i PALIC	Fora de l'aula i activitats ordinàries amb suport dins l'aula.	Docent responsable de llengües i PT
47	CEIP Blanquerna	Si - PLC	Dins l'aula	Mestre de llengües - Tutor
48	CEIP Es Pil·larí	Si - PLC	Dins l'aula	Mestre de llengües - Tutor

49	CEIP Santa Catalina	Si -PALIC	Fora de l'aula	Suport
50	Escola Institut Pintor Joan Miró	No	-	-

Nota: PLC (Projecte Lingüístic de Centre): ; AD (Atenció a la Diversitat): ; PT (Pedagogia Terapèutica)

Annex 3. Taula estadística de dades del formulari.

PREGUNTA	MITJANA	DESVIACIÓ
Edat	38.95	12.35217858
Anys d'experiència	13.2	11.20901893
Coneixement del programa PALIC	6.25	2.425196682
Suport dins l'aula	6.6	3.152275703
PALIC dins l'aula	7.5	2.645751311
PALIC - AL	7.75	2.672964056
PALIC per a tots els alumnes	8.3	2.341839133
PALIC a totes les escoles	9.5	0.7608859103